Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. 28 май 1971 йил, жума. № 120 (14.990). Баҳоси 2 тийин.

БЕШ ЙИЛЛИК — ТЎРТ ЙИЛДА

Андижон область Бўз районы қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан олган

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Бутун совет халқи қатори район деҳқонлари ҳам КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга зўр илҳом билан киришдилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг кун сайин кўрсатаётган ғамхўрлиги ва катта моддий-техника ёрдами туфайли район меҳнаткашлари Бўз қиёфасини ўзгартириб юбордилар. Бу ерлар асрлар бўйи сувсизликдан қаҳраб ётарди. Чўлқуварларнинг жўшқин ғайрати бўм-бўш ерларни «оқ олтин» диёрига, фаровонлик водийсига айлантирди.

Кейинги йилларда янги ўзлаштирилган ерларда «Улуғнор», «Оқ олтин», «Партия XXIV съезди», «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги», «Комсомол» совхозлари ташкил этилди.

Район меҳнаткашлари ажойиб чўлқуварлар — Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Манноп Жалолов, Мирзараим Жумабоев, Ленин ордени кавалерлари Абдусаттор Абдураҳмонов, Зайнобиддин Обиддинов ва уларнинг кўплаб издошлари билан ҳақли равишда фахрланадилар.

Янги ерларнинг ўзлаштирилиши ва қишлоқ хўжалик оборотига киритилиши, агротехника ва чигит навлари алмаштиришнинг яхшиланиши туфайли пахта ва бошқа маҳсулотларни етиштириш муттасил кўпаймоқда.

Саккизинчи беш йиллик плани барча кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажарилди.

Ўтган беш йиллик мобайнида планда кўзда тутилганидан карийб 22 минг тонна кўп, яъни 152,9 минг тонна пахта давлатга сотилди.

Ўн икки колхоздан еттитаси пахта етиштириш ва давлатга сотиш беш йиллик планини 4 йилда бажарди. 1970 юбилей йилида район деҳқонлари 37,5 минг тонна пахта етиштирдилар.

Шу давр мобайнида 11,7 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 8 минг тоннадан кўпроқ дон, 2.547 тонна гўшт, 5.028 тонна сут ва бошқа кўпгина деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштирилди.

Узоқ вақтлардан буён районда қолоқ соҳа бўлиб келган чорвачиликда муайян силжиш юз берди. Ўтган йили чорвачиликнинг асосий маҳсулотларини етиштириш ва сотиш йиллик планлари бажарилди. Мустаҳкам озуқа базаси яратиш борасида катта иш қилинди.

Бўз районы пахтакорлари беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, беш йиллик планида кўзда тутилганидан 30 минг тонна кўп, яъни 225 минг тонна пахта етиштириб беш йиллик топшириғини тўрт йилда бажариш мажбуриятини олдилар.

Район меҳнаткашлари шунингдек 10,7 минг тонна дон, 8,2 минг тонна сабзавот, 54,9 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 4,2 минг тонна гўшт, 11,1 минг тонна сут, 5,6 миллион дона тухум, 1,5 минг центнер жун етиштирадилар.

Давлатга планда белгиланганидан 300 тонна кўп, яъни 1.780 тонна гўшт, 590 тонна кўп, яъни 7.000 тонна сут, 180 центнер кўп, яъни 1.450 центнер жун, топшириқда белгиланганидан 500 минг дона кўп, яъни 2.580 минг дона тухум сотилади.

Қишлоқ хўжалик экинлари ва аввало пахта ҳосилдорлигини оширишнинг йирик резерви алмашлаб экишни жорий этишдир. Хўжаликлар алмашлаб экишни ўзлаштиришга шу йилиёқ киришдилар. Янги майдонларни экин оборотига киритиш алмашлаб экишни жорий қилиш имконини беради. 4 минг гектар янги ерни ўзлаштириш мўлжаллаб қўйилди.

Шўрхок ерларни тўғри ва ўз вақтида ювишни ташкил этиш, сув ресурсларидан самарали фойдаланиш — пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишнинг ҳал қилувчи омилидир. Шу боисдан ҳам сифон ва полиэтилен найчаларини қўллаган ҳолда ерни ювиш ва вегетацион суғоришнинг прогрессив усулларини қўллаш давом эттирилади.

Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ерни яхшилаб текислаш, янги суғориш шахобчаларини қуриш ва мавжуд шохобчаларни коллектор ва бошқа иншоотларни реконструкция қилиш мўлжалланмоқда.

Минерал ва маҳаллий ўғитлардан янада самаралироқ фойдаланамиз.

Қишлоқ хўжалик экинларини ўз вақтида ва сифатли комплекс механизация асосида парвариш қилишга алоҳида эътибор берамиз.

1971 йили ҳосилнинг 60 процентини, 1974 йили эса 80 процентини машиналарда териб оламиз.

Навни алмаштириш соҳасидаги ишларни давом эттирамиз. Тажриба районимиз учун «Тошкент-1 ва 3» навларининг анча ҳосилдор эканлигини кўрсатмоқда. Ҳозир бу навлар экин майдонининг ниҳояти 4 процентини ташкил этади. 1974 йилга бориб эса ҳамма майдонларга шу нав чигитини экамиз. Пахта ҳосилдорлигини ҳозирча ҳосили паст бўлган бригада, колхоз ва совхозларда ҳосилдорликни ошириш йўли билан ҳам кўпайтирамиз. Бундан қўшимча равишда 7.800 тонна пахта олишни мўлжаллаб турибмиз.

Ҳисоб-китобларимизга кўра, белгиланган ҳамма тадбирларнинг амалга оширилиши тўрт йил мобайнида ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил 6 центнер кўпайиб, ўртача ҳосилдорлик 1970 йилдаги 19,6 центнер ўрнига 25,6 центнерга етказилади.

Беш йилликнинг биринчи йилида ҳамма пахтакор хўжаликлар, бригада ва бўлимлар чигит ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини энг яхши агротехника муддатларида ўтказиб, тўла ундириб олдилар. Қатор ораларини дастлабки ишлаш, ягана ва кўчатни тиклаш ниҳоясига етказилди.

Деҳқончиликнинг муваффақиятли ривожлантирилиши, ерлардан янада самарали фойдаланиш, алмашлаб экишнинг кенгайиши чорвачиликни озуқа билан тўларок қондиришимизга имкон беради, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича беш йиллик маррани тўрт йилда эгаллашимизга реал имконият туғилади.

Моллар парваришини, зооветеринария хизматини яхшилаш, моллар наслини яхшилаш ҳисобига чорва моллар маҳсулдорлиги анча кўтарилади ҳамда 1974 йилга бориб беш йиллик охирига мўлжалланган даражага эришилади.

1974 йилда ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сут 55 процент кўпаяди, ҳар бир товукдан олинадиган тухум 92 тадан 150 тага етади, жун қирқиб олиш 1,7 килограммдан 2,2 килограммга етади.

Бу йил қорамоллар подасида сигирлар 36 процентни, қўйлар подасида совлиқлар 65-70 процентни ташкил этади.

Паррандачилик, балиқчилик, қуёнчилик янада ривожланади. «Улуғнор» совхозида балиқ боқиш учун 34 гектарлик сув ҳавзаси қурилди. 1972 йилда бу ҳавза 64 гектарга кенгайтирилади. Шу йилиёқ совхоз 35 тонна, 1974 йилда эса 100 тонна балиқ овлайди. 1972 йилда «Мингбулоқ» совхозида балиқчилик хўжалиги ташкил этилади.

Бир хўжаликда қуёнчилик фермаси ташкил этилди. 1974 йилга бориб эса 7 та хўжаликда шундай фермалар бўлади.

Паррандачиликни янада ривожлантириш ҳисобига парранда гўшти етиштириш икки баравар кўпайиб, 1974 йилда 58 тоннага етади.

1974 йилда гўшт етиштириш 1970 йилдагидан 1,9 баравар, сут ва тухум 2 баравар, жун 1,7 баравар кўпаяди.

Тўрт йил мобайнида пул даромадлари 15 процент ортади, колхозчиларнинг ўртача йиллик иш ҳақи 18 процент кўпайиб, 1.346 сўмни ташкил этади.

Партияга, халққа берган сўзимизнинг устидан чиқамиз деб ваъда берамиз ва барча қишлоқ меҳнаткашларини беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш юзасидан социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришга даъват этамиз.

СОВЕТ—ЧЕХОСЛОВАК ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

ПРАГА, 27 май. (ТАСС). Бугун Прагадаги «Авто-Прага» заводида чехословак—совет дўстлиги митинги бўлди. Бу митингда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги ЧКП XIV съездида қатнашаётган КПСС делегацияси иштирок қилди.

Митингни Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧКП Прага шаҳар комитетининг биринчи секретари А. Капек очди.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. КПСС делегациясининг бошлиғи самимий кутиб олганликлари учун завод меҳнаткашларига чин юракдан ташаккур айтди. Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси КПСС билан Чехословакия Коммунистик партияси ўртасидаги, совет ва чехословак халқлари ўртасидаги дўстлик ҳамда ҳамкорликнинг янада ривожланиши ва мустаҳкамланиши учун куч-ғайратини аямайдиган таъкидлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

[illegible]

... мокда. Ўшанда барча совет кишилари — ҳақиқатан ҳам партия ва ҳукумат раҳбарларидан тортиб ишчи ва колхозчиларгача барча совет кишилари — **ҳамма** социалистик Чехословакияни контрреволюцион тўнтариш тумани чулғаб олаётганлигини ташвишланиб ва ҳаяжонланиб кузатиб турди. Ўшанда мамлакатингиз меҳнаткаш халқининг социалистик ривожланишнинг ленинча йўлига бўлган ишончига путур етказмоқ учун социализм душманлари «икки минг сўз»гина эмас, балки икки ёки хатто йигирма икки миллион сўз айтган бўлсалар керак. Чехословакия Коммунистик партиясининг обрўйига путур етказмоқ, уни жамиятдаги раҳбарлик ролидан маҳрум қилмоқ ва Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасидаги муносабатларга пона уриб, жа-

[illegible]

... мардликка эга бўлиш керак эди.

Ҳа, «99 лар хати»ни ёзган кишилар бирталай кулфатларга дучор қилинганликларини халқимиз ва бизларнинг ҳаммамиз яхши биламиз. Социализм душманлари уларни жуда росмана қийноққа солдилар, уларга «муртадлар» ва хатто «хоинлар» деб ном қўйдилар. Лекин социалистик Чехословакиянинг бошқа кўпгина ватанпарварлари айтган гапларида бўлгани каби «99 лар хати»да ҳам ўша вақтда чехословак ишчилар синфининг ҳақиқий овози бутун дунёга янгради. Антисоциалистик ва антисовет пропаганда мутахассислари ҳар қанча найранглар ишлатсалар ҳам, ҳар қанча туҳматлар, ҳар қанча ёлғонларни ишга солсалар ҳам ўшанда бу овозни бостира олмадилар.

Мана шу овоз ва социализм

[illegible]

... ва тадбир кўрган шахслар қаерда қолди? Уларни партия ўз сафларидан улоқтириб ташлади, уларни халқ жирканиб рад этди. «99 лар хати»ни ёзган кишилар эса мана бу ерда, орамизда турибдилар. Улар ўзларининг синфдош дўстлари билан бирга меҳнат қилиб, ўз республикасини ва бутун дунёда социализм ишини мустаҳкамламоқда. Шунинг учун ҳам уларнинг 1968 йил ёзидаги дадил чиқиши халқаро ишчилар ҳаракати тарихига чинакам социалистик интернационализм иши бўлиб кирди.

Забардаст революционер-интернационалистларга шон-шарафлар бўлсин!

Азиз дўстлар!

Сизларнинг заводингизда бўлиш, Прага ишчилари билан учрашиш бизнинг делегациямизни жуда хушнуд қилмоқда. Ме-

[illegible]

... лувчи, социализм қураётган ишчиларга шон-шарафлар бўлсин! Ҳамма нарса, атрофимиздаги нарсаларнинг ҳаммаси ишчиларнинг қўли билан бунёд қилинган. Модомики гап шу даражага бориб етган экан шуни ҳам айтиб ўтишимиз керакки, бизнинг социалистик жамиятимизда меҳнаткаш зиёлилар ҳам, барча раҳбар кадрлар ҳам асосан ишчилар синфи томонидан яратилган, ишчилар синфи сафларидан келиб чиққан, ишчилар синфи билан бевосита қардош ва қондошдир. Ишчилар — жамиятнинг энг революцион, интизомли ва уюшган кучи, ижтимоий ривожланишнинг социалистик, ва коммунистик мақсадлари амалга оширилишидан энг изчил равишда манфаатдор бўлган кучдир. Шу сабабли ҳам социализм тақдири

(Охири иккинчи бетда).

ГУЛЧАМБАР ҚЎЙИЛДИ

ПРАГА, 26 май. (ТАСС махсус мухбири). Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди ишида қатнашаётган КПСС делегацияси бугун мажлислар ўртасидаги танаффус вақтида Витков тоғидаги миллий Пантеонда бўлди.

Делегация бошлиғи — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, делегация аъзолари — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ П. Е. Шелест, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Свердловск область комитетининг биринчи секретари ўртоқ Я. П. Рябов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Чехословакия Социалистик Республикасидаги элчиси ўртоқ С. В. Червоненко бир минутлик сукут сақлаб, Чехословакия ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби Климент Готвальд хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

Делегация К. Готвальд қабри устига гулчамбар қўйди. Бу гулчамбарнинг қизил лентасига «Климент Готвальдга КПСС делегациясидан» деган сўзлар ёзилган эди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Чехословакия озодлиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчиларининг ёдгорлик залида ҳам бўлдилар.

Н. В. Подгорний Анвар Садат билан суҳбат қилди

ҚОҲИРА, 26 май. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бугун эрталаб Бирлашган Араб Республикасининг Президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси Анвар Садат билан суҳбатлашди. Суҳбат вақтида ҳар иккала томонни қизиқтираётган бир қанча проблемалар муҳокама қилинди.

ПРАГА МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ СОВЕТ ХАЛҚИГА МАКТУБИ

Азиз ўртоқлар, азиз дўстлар!

Биз Чехословакия Социалистик Республикаси пойтахтидаги корхоналарнинг ишчилари, меҳнаткаш зиёлилар ва ёшлар вакиллари Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди ишлаб турган кунларда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги қардош Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегациясини табрикламоқ учун Прага-9 ишчи районига тўпландик. Биз улуғ социализм мамлакати меҳнаткашларига, бутун совет халқига самимий қардошлик саломимизни йўллаймиз!

Бу йил биз учун, Чехословакия коммунистлари ва республикамизнинг барча меҳнаткашлари учун ғоят шонли йилдир. Биз Чехословакия Коммунистик партиясининг 50 йиллигини нишонламоқдамиз. Меҳнаткаш халқимиз партия раҳбарлигида чехословак ва чет эл буржуазиясига қарши, гитлерчилар фашизмига қарши, социалистик ижтимоий тузумни ўрнатиш учун олиб борган муваффақиятли курашини якунлаштирмоқдамиз.

Миллий эркинлигимизнинг тикланганлиги, давлатимизнинг мавжудлиги, мамлакатимизда социализм қурилишининг бутун бориши халқимизнинг қудратли Совет Иттифоқи билан мустаҳкам қардошларча бирлик бўлмаса, Чехословакия халқлари озод, мустақил бўлишлари ҳам, социализм қуришлари ҳам мумкин эмас деган эътиқодини рад этиб бўлмайдиган даражада тасдиқлади!

Биз бу гапларнинг ҳаққонийлигига мамлакатимиздаги ўнг оппортунист ва антисоциалистик кучлар блоки халқаро реакциянинг ёрдами билан социалистик давлатимизнинг туб негизларига қарши очиқ курашни авж олдириб юборган яқин ўтмишдаги аччиқ тажрибамиздан яна бир марта ишонч ҳосил қилдик.

Ўнг кучлар миллатчилик ва антисовет васвасани кенг ёйиш учун барча воситалардан фойдаландилар, меҳнаткаш халқимиз неча ўн йиллар мобайнида ўз қалбида сақлаб келган жамики пок ва ҳалол нарсаларга доғ туширмоқчи бўлдилар.

Биз чехословак коммунистларига ва ишчилар синфига қардошларча интернационал ёрдам берганликлари учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан ва совет халқидан миннатдормиз!

Совет коммунистларининг яқинда тамом бўлган XXIV съезди Совет Иттифоқи ҳозирги вақтда жаҳондаги қудратли давлат эканлигини яна бир карра тасдиқлади. Социалистик мамлакатлар, ишчи ва коммунистик партияларгина эмас, балки бутун жаҳондаги бошқа демократик ва тараққийпарвар кучлар ҳам бу давлатга бемалол таяниб иш кўра оладилар. Съезд пролетар интернационализми принципларининг тантанасини, бутун дунё меҳнаткашларининг тақдири учун жавобгарликни ёрқин намойиш қилди. Мамлакатимизнинг меҳнаткаш халқи социалистик мамлакатлар оиласига мансуб эканлиги билан фахрланади. Социалистик мамлакатлар Совет Иттифоқи бошчилигида янги адолатли социалистик жамият барпо этмоқдалар!

Чехословакия Коммунистик партияси XIV съездининг иши шу нарсани яққол исбот этадики, бизнинг коммунистларимиз барча меҳнаткашлар билан бир ёқадан бош чиқариб, ўзларининг бутун куч ва қобилиятларини Чехословакия Социалистик Республикасини бундан буён ҳам ҳар томонлама ривожлантириш учун, бутун дунёда социализм ва коммунизм тантанаси учун сарф қилишга қатъий қарор бергандирлар.

Яшасин чехословак ва совет халқларининг мустаҳкам ва бузилмас дўстлиги!

Чехословак ва Совет Коммунистларининг қардошларча ҳамкорлиги ривожланиб, мустаҳкамланаверсин!

Совет Иттифоқи билан абадий биргамиз ва бундан бошқача бўлиши ҳам ҳеч қачон мумкин эмас!

ПРАГА МЕҲНАТКАШЛАРИ

1971 йил, 27 май, Прага—9.

Қува районидаги Калинин номли колхоз пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида юксак марралар сари дадил қадам ташламоқдалар. Колхоз пахтакорлари 1700 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етказиш учун курашмоқдалар. Шу кунларда миришкор деҳқонлар ғўзаларга иккинчи парвариш бермоқдалар. Юқоридаги суратда: колхоз правлениесининг раиси Жамол Абдураззоқов (ўнгда) ва илғор механизатор Қозоқбой Шамшиев ўртоқлар ғўза парваришининг сифати ҳақида суҳбатлашмоқдалар.

Б. Қаюмов фотоси.

ПИЛЛАМИЗ — ТИЛЛАМИЗ

Республика областларида пилла тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 27 майга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган пилла (тонна ҳисобида); иккинчи стун — планнинг бажарилиш проценти; учинчи стун — бир кунда тайёрланган пилла (процент ҳисобида).

Сурхондарё	647,8	92,4	2,2
Тошкент	1079,7	78,7	11,6
Қашқадарё	762,2	66,1	7,4
Бухоро	1332,7	57,8	24,2
Сирдарё	208,0	45,3	14,5
Фарғона	1693,3	37,6	14,0
Андижон	392,7	13,6	6,9
Наманган	267,8	13,3	8,2
Самарқанд	—	—	—
Хоразм	—	—	—
ҚҚ АССР	—	—	—
Республика бўйича:	6384,2	32,7	9,6

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Давлатга пилла сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар.

Шеробод районы (район партия комитетининг секретари **Х. Жўрақулов**, район ижроия комитетининг раиси **Ч. Таллиев**, район комсомол комитетининг секретари **Ч. Худаёрова**, бош пилла қуритиш пунктининг директори **К. Абдураимов** ўртоқлар).

Қоракўл районы (район партия комитетининг секретари **Н. Бозоров**, район ижроия комитетининг раиси **С. Жўраев**, район комсомол комитетининг секретари **Ч. Абдусаидов**, бош пилла қуритиш пунктининг директори **Н. Умаров** ўртоқлар).

Оққўрғон районы (район партия комитетининг секретари **С. Тоиров**, район ижроия комитетининг раиси **Ҳ. Обидов**, район комсомол комитетининг секретари **А. Хўжақулов**, бош пилла қуритиш пунктининг директори **Б. Машрабов** ўртоқлар).

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашаётган Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозининг пиллачилари зафар қучдилар. Улар 240 қути қурт уруғини парваришлаб она-Ватанга 10900 килограмм юқори сифатли пилла сотиб планни бажардилар.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг пиллакорлари ҳам давлатга пилла сотиш планини бажардилар. Ҳозир улар давлатга қўшимча равишда яна 1600 килограмм пилла сотиш мажбуриятини олдилар.

Ф. ИСАЕВ,
А. ФОЗИЛОВ.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқининг давоми

(Боши биринчи бетда).

учун асосий масъулият ишчилар синфи устига тушади. Шунинг учун ҳам коммунизм душманлари ишчилар синфини унинг етакчи ролидан маҳрум қилиш, ишчиларни йўлдан оздириш, ёт идеологияни ишчилар орасига олиб кириш, меҳнаткашларнинг синфий онгини заифлаштириш учун кучларини сира аямайдилар. Афсуски улар сизнинг Чехословакиянгизда ҳам шундай қилишди.

Ўнглар ва антисоциалистик кучлар жарангдор ва дабдабали сўзларни кўп ишлатганликлари эсингизда бўлса керак. Улар айрим иқтисодий қийинчиликларни рўкач қилиб, бутун социалистик хўжалик системасини ёмонлай бердилар. Улар заводлар, фабрикалар, шахталарнинг умумхалқ мулки бўлишини тугатмоқчи бўлдилар. Улар экономикани планлаштиришнинг ленинча принципини инкор этдилар ва планлаштиришни корхоналарнинг «эркин конкуренцияси» билан алмаштирмоқчи бўлдилар. Улар республикада, капиталлар «бозори»ни ва «меҳнат бозори»ни яна барпо этишни, буни ҳаммага тушунарли тилга таржима қилиб айтганда биржа ва ишсизликни яна қайта тиклашни орзу қилдилар. Чехословакиянинг ишчилар синфи социализмнинг ўнг ревизионист «ислоҳотчи»лари кетидан бормаганлигини кўриб, совет кишилари ғоят мамнун бўлдилар. Чехословакия меҳнаткашлари ўз коммунистик партиясининг раҳбарлигида ўн йиллар мобайнида курашиб қўлга киритган нарсаларнинг ҳаммасини ўнглар ҳалок қилаётганликларини ишчилар синфи тушуниб олди. Ишчилар синфи социалистик мулкни мустаҳкамлаш учун, экономикада чинакам социалистик йўлни ўтказиш учун курашди.

Ўнглар демократия тўғрисида, демократияни ривожлантириш зарурлиги тўғрисида гапирмоқ учун атайин заводларга борганликларини биламиз. «Соф ва «синфсиз», демократия деб аталган, яъни табиатда бўлмаган демократияни тарих чанглари орасидан кўтариб чиқдилар. Ўнг ревизионистлар мана шундай демагогия ниқобига бурканиб, ишчилар синфи курашларда қўлга киритган социалистик Чехословакиянинг демократик қонунларини буза бердилар. Мамлакатда социализм ҳимоячиларига қарши сиёсий террор авж олдирила берди, социализм ҳимоячиларини, асли олганда қонун гарантиялаб берган энг оддий ҳуқуқлардан ҳам маҳрум қилиб қўйдилар. Машъум «мунозаралар эркинлиги» амалда социализм душманлари учун бемалол ҳаракат қилиш эркинлигига айланиб кетди. Лекин Чехословакиянинг ишчилар синфи бу найрангларга учмади. У ўзининг демократиянинг энг изчил тарафдори эканлигини, лекин сохта буржуа демократиясини эмас, балки давлатни бошқариш ва меҳнаткаш халқ манфаатларини кўзлаб жамият ҳаётини шакллантириш имкониятини, меҳнаткашларнинг ўзига бериб қўяётган чинакам социалистик демократия тарафдори эканлигини, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолишини исботлади.

Ўнг кучлар мамлакатингизни капиталистик Ғарбга бўйсиндириш йўлига судрай бердилар. Совет кишилари буни жуда яхши тушунар эдилар. Буни чехословак ишчилар синфи ҳам тушуниб олди. Шунинг учун ҳам у ўнглар кетидан бормади. Ишчилар синфи 1948 йилнинг февралида бўлгани каби бу сафар ҳам социализм учун курашди, ўз коммунистик партияси кетидан борди.

Чехословак ишчилар синфига шон ва шарафлар бўлсин!

Социализм қурувчиларнинг меҳнатига ва курашига шарафлар бўлсин! Чест праце!

Ўртоқлар!

Мана уч кундирки, биз Чехословакия Коммунистик партияси XIV съезди ишида қатнашмоқдамиз. Биз ишонч билан шуни айта оламизки, съезд чуқур, зўр таассурот қолдирмоқда. Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ўртоқ Густав Гусак томонидан қилинган ҳисобот докладида, шунингдек Любомир Штроугал ва Милош Якеш ўртоқларнинг докладларида, республика президенти ўртоқ Людвик Свободанинг нутқида Чехословакия Коммунистик партияси ва чехословак жамияти кейинги йилларда босиб ўтган йўл марксча-ленинча чуқур анализ қилинди, келажакнинг равшан йўли кўрсатиб берилди.

Съездда сўзлаган нутқимда айтган гапларимни бу ерда ҳам яна бир марта такрорламоқчиман: Чехословак Коммунистик партиясининг XIV съездини Чехословакия Социалистик Республикасида социализм душманлари устидан қозонилган ғалаба съезди деб, социализм тантанасининг съезди деб ҳақли равишда айтиш мумкин.

Чехословакиянинг бундан буёнги ривожланиш истиқболлари тўғрисида партия съездида кўп гапирилмоқда. Бу истиқболлар ҳақиқатан руҳлантириб турибди. Партиянинг яқин беш йилга мўлжаллаётган чоралари бутун жамиятнинг ҳаётида ҳам, ҳар бир оиланинг, ҳар бир кишининг ҳаётида ҳам ўзининг сезиларли таъсирини кўрсатиши аниқ. Съезд қарорларининг амалга оширилиши, Чехословакияда социализмнинг янги ғалабаларига йўл очиб бериши, бутун социалистик ҳамдўстликнинг қудратини мустаҳкамлаши аниқ. Яна шу нарса ҳам аниқки, мамлакатингизнинг ишчилари, деҳқонлари халқ зиёлилари қаттиқ меҳнат қилиши натижасидагина, уларнинг ижодий, бунёдкорлик меҳнати билангина бу қарорлар амалга оширилиши мумкин.

Чехословакиянинг ишчилар синфи ўз коммунистик партиясининг дадил планларини рўёбга чиқармоқ учун ҳамма чораларни кўришига, бундан буёнги йиллар республикангизда янги равнақ йиллари бўлиб қолиши учун ишчилар синфи ҳамма чораларни кўришига ишонамиз.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси номидан, бутун совет халқи номидан «Авто-Прага» заводининг ҳамда Прагадаги барча заводлар ва фабрикаларнинг ишчиларига, инженерларига, техникларига, хизматчиларига катта муваффақият тилашга, Чехословакиянинг барча меҳнаткашларига гўзал социалистик Ватанингизнинг бахт-саодати йўлида партия қарорларини амалга оширишда катта ва тўлиқ муваффақият тилашга ижозат бергайсиз.

Ўртоқлар!

Яқинда бизда ҳам партия съезди — КПСС нинг XXIV съезди бўлиб ўтганлигини ўзларингиз биласиз албатта. Съезд 1971 йилдан 1975 йилгача бўлган беш йил ичида мамлакатимизни ривожлантириш программасини муҳокама этди ва қабул қилди, яқин йилларнинг барча асосий йўналишларига доир партия сиёсатини белгилаб берди. Агар жуда қисқа қилиб айтсак, шу сиёсатнинг асосий мазмуни шундан иборатки, фан-техника революциясининг муваффақиятларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан қўшиб коммунистик қурилишда олға томон янги катта қадам қўйишимиз, совет халқининг турмуш даражасини жуда баланд кўтаришимиз лозим. Совет халқининг турмуш даражасини бундай баландга кўтариш учун шу вақтгача имконимиз бўлмаган эди.

Бизнинг мақсадимиз — совет кишиларининг турмушини тағин ҳам яхшироқ, гўзалроқ, бахтлироқ қилишдир. Қизғин ва илҳомбахш меҳнат билан тўла янги йиллар сари бормоқдамиз. Биз учун бу — фаровонликка ва бахтиёрликка, порлоқ коммунистик келажакка олиб борадиган бирдан-бир йўлдир. Совет кишиларининг ҳаммаси съезд қарорларини қизғин қувватлаб кутиб олганлиги, бу қарорларга жавобан меҳнатда янги муваффақиятларни қўлга киритаётганлиги, мана шуларнинг ҳаммаси мўлжаллаб қўйилган мақсадлар албатта рўёбга чиқарилишини кўрсатиб турибди, чунки халқ билан партия бир жон-бир тандир. Бизнинг асосий кучимиз ҳам мана шунда!

Ўртоқлар!

Совет экономикасининг турли тармоқлари учун партиямиз съезди белгилаб берган топшириқларда дўст социалистик давлатларнинг манфаатлари ҳам ҳисобга олинган. Тузилган битимларга биноан, масалан СССР биргина Чехословакиянинг ўзига ҳозирги беш йиллик давомида 70 миллион тоннага яқин нефть етказиб беради. Шуни ҳам назарда тутиш керакки, Германия Демократик Республикасига ҳам, Польша, Венгрияга, Болгарияга, Кубага ва бошқа социалистик мамлакатларга ҳам анчагина нефть етказиб берамиз. Қардош мамлакатлар биздан қора ва рангли металлургия учун кўп миқдорда рудалар, кўп миқдорда газ, кўмир, ўғитлар ҳам оладилар. Ўз навбатида биз ҳам, Совет Иттифоқи социалистик мамлакатлардан халқ хўжалигимиз муҳтож бўлган буюмлар ва моллар олиб туради, деб мўлжалламоқдамиз.

Ўзаро манфаатли, иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш давлатларимизнинг беш йиллик халқ хўжалик планларига киритилган. Социализм мамлакатларининг иқтисодий интеграцияси йўлида, ишлаб чиқаришни тағин ҳам чуқурроқ ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш йўлида яқин йиллар ичида катта қадамлар қўйишга муваффақ бўламиз деб ишонамиз.

Шуни қайд қилиб ўтмасдан бўлмайдики, юксак техникавий маданиятга ва традицияларга, қудратли индустриал базага эга бўлган Чехословакия бу жараёнда муҳим роль ўйнайди. Чехословак ишчиларининг ажойиб хислатлари, талантлари, малакалари ва меҳнат маданияти юксаклиги, уларнинг уюшқоқлиги, меҳнатсеварлиги бутун дунёга маълум. Чехословак инженерлари ва техникларининг ишга ижодий ёндошуви, билим ва тажрибалари бутун дунёда қадрланмоқда. Умуман ҳар бир социалистик мамлакат бизнинг муштарак ишимизга ўзининг қимматли ҳиссасини, ресурсларини, имконятларини, тажрибасини қўшмоқда. Агар биз ҳаммамиз биргалашиб туриб, мана шундай ҳамкорликда қатнашаётган ҳар бир мамлакатнинг манфаатларини ва бутун социалистик ҳамдўстлигимиз манфаатларини кўзлаб, шу бойликлардан фойдаланишнинг энг оқилона йўлларини белгилаб олсак жуда катта иш қилган бўламиз, жаҳон социализм позицияларини мустаҳкамлаш йўлида олға томон зўр қадам қўйган бўламиз, ўртоқлар.

Мамлакатларимизнинг Коммунистик партиялари, СССР, Чехословакия Социалистик Республикаси ва бошқа социалистик давлатларнинг ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлари муштарак вазифаларни ҳал этмоқдалар.

Меҳнаткашлар ва курашчиларнинг бир неча авлоди ўзининг улуғ революцион гимни бўлган «Интернационал»ни куйлаганида айтаётган «янги дунёмиз»нинг ўзини биргаликда қурмоқдамиз. Мана шундай дунё қуриш, бутун жаҳон меҳнаткашлари олдида, капиталистик мамлакатларнинг пролетарлари олдида, миллий озодлик учун курашаётган халқлар олдида бизнинг интернационал бурчимиздир.

Бизнинг ғанимларимиз бу қурилишда бизга халақит беришга ҳар қанча уринсалар ҳам ўз бурчимизни албатта бажарамиз. Янги дунё — социализм ва коммунизм дунёси албатта қуриб битказилади! Шунинг учун яшасак арзийди, шунинг учун ишласак арзийди, чунки ҳар бир коммунистнинг, ҳар бир меҳнат аҳлининг бундан кўра яхшироқ мақсади ва олий бурчи йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Ўртоқлар!

Гитлерчилар Германиясининг ва унга қарам давлатларнинг Совет Иттифоқига ҳужум қилиши натижасида иккинчи жаҳон урушининг ҳал қилувчи жанглари бошланиб кетган кунга бир неча ҳафтадан кейин роса ўттиз йил тўлади. Жаҳон тарихидаги мана шу жуда зўр жангларда: ишчи ва деҳқонларнинг жаҳонда биринчи социалистик давлати бўлган Совет Иттифоқи яшаб қоладими-йўқми, Европа халқлари эркинлик ва мустақилликни ҳимоя қила оладиларми ёки фашистлар қўлига тушиб қул бўладиларми, деган масала кўндаланг бўлиб турди.

Халқларимизнинг қуролдош қардошлиги фашизмга қарши олиб борилган жангларда туғилди. Ҳурматли дўстимиз, ҳозир Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти ўртоқ Людвик Свобода қўмондонлик қилган чехословаклар корпусининг мардлиги тўғрисидаги, Соколов ва Дукла қаҳрамонларининг шижоатлари тўғрисидаги хотираларни, словак халқ қўзғолонининг мард жангчиларининг ва қўзғолон кўтарган Прага мард жангчиларининг шижоатлари тўғрисидаги хотираларни совет кишилари муқаддас билиб сақламоқдалар.

Вақт ўтиб бормоқда. Сизда: болаларимиз қартаймоқда, деган гап бор. Иккинчи жаҳон урушининг Европадаги охирги жанглари шу ерда, Прагада тугаган кундан бери чорак асрдан кўпроқ вақт ўтди. Бизнинг ҳозирги дунёда кўп нарсалар яхшиликка томон ўзгарди. Империализмнинг янги қонли қирғин бошлашига йўл қўймаслик мумкин эканлигини халқлар тушуниб олдилар. Лекин иккинчи жаҳон урушининг тарихий натижаларини қабул қилишни истамаётган, реванш қилишга интилаётган, мавжуд чегараларни ўзгартиришни, социалистик мамлакатларнинг халқларини эски, буржуа тартибларига қайтаришни истаётган кучлар ҳануз жаҳонда ҳам, Европа қитъасида ҳам борлигини биламиз.

Биз, коммунистлар ва социализм мамлакатларининг барча меҳнаткашлари буюк тарихий жангнинг қатнашчиларимиз, жангчиларимиз. Биз ҳар доим синфий душманимизнинг ўқи остида яшаб турибмиз. Капитализм дунёсига ялпи ҳужумимиз тўхтовсиз кучайиб бораётган шароитда нақадар кўп муваффақиятларга эришсак синфий душманнинг бизга мана шу ўқ узиши, мана шу ҳужумлари шу қадар шиддатли бўлаверади.

Бизнинг душманларимиз социалистик давлатларнинг қардошларча ҳамдўстлигини бузишга, антиимпериалистик кучларнинг жанговар фронтини заифлаштириш ва ажратиб юборишга зўр бериб уринмоқдалар. Улар Чехословакияни бизнинг сафларимиздан юлқиб олмоқчи бўлган эдилар, уддалай олмадилар. Улар ҳар хил сохта найранглар, туҳматлар ва игвогарликлар қилиб, социализм мамлакатлари билан мустамлакачилик асоратидан қутилган прогрессив давлатлар ўртасига адоват уруғини сочишга уринмоқдалар. Бу ҳаракатларингиздан ҳеч бир натижа чиқара олмайсиз, жаноблар! Бизнинг ленинча йўлимиз равшан ва изчил йўл. Социализм мамлакатларининг буюк ҳамдўстлиги кун сайин мустаҳкамланавериши учун, Европа, Осиё ва Латин Америкасидаги социалистик давлатларнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги кенгаявериши учун ҳамма чораларни кўраверамиз. Барча антиимпериалистик курашчилар билан, ер юзидаги барча тинчлик, эркинлик ва социал тараққиёт кучлари билан жанговар иттифоқимизни ҳар томонлама мустаҳкамлайверамиз.

Социализм мамлакатларининг биргаликда қилаётган ҳаракатлари Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳозирнинг ўзидаёқ бирталай натижалар берди. Шу сабабли биз ҳозир дадил бўлиб шуни айтишимиз мумкинки, дўстлигимиз нақадар мустаҳкам бўлса ҳамкорлигимиз шу қадар мустаҳкам бўлаверади, бутун халқаро сиёсий иқлимни соғломлаштирмоқ учун биз ҳаммамиз биргаликда шу қадар кўп иш қила оламиз, мамлакатларимизнинг халқлари ва бутун дунё халқлари тинчликда ва беxатар бўлиб яшашлари учун шу қадар кўп иш қила оламиз.

Сизларни ишонтириб шуни айтиш мумкинки, ўртоқлар, КПСС билан Чехословакия Коммунистик партияси ўртасида, совет халқи билан чехословак халқи ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамламоқ ва ривожлантирмоқ учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг куч-ғайратини сира аямайди.

Чехословак қардошларимиз билан дўстона ҳамкорлигимиз тағин ҳам кўпроқ кенгайиши учун, бу ҳамкорлик турмуш ва меҳнатнинг янгидан-янги соҳаларини, аҳолининг тағин ҳам кенгроқ доираларини қамраб олиши учун, бу ҳамкорлик шаҳарлар ва қишлоқларда, заводларда, колхозларда ва совхозларда совет кишиларининг ақлу ва қалбини тўла равишда мафтун қиладиган иш бўлиб қолиши учун биз қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўраверамиз. Чехословак дўстларимиз ҳам шунга интилишларига аминмиз.

Сўзимни тамомлар эканман, бизнинг делегациямизни дўстона самимий кутиб олганлигингиз учун Сиз азиз ўртоқларга яна бир марта қизғин ташаккур айтмоқчиман ва Сизларга бахт-саодат, сиҳат-саломатлик ва меҳнатингизда катта муваффақиятлар тиламоқчиман.

Социалистик Чехословакия меҳнаткашларига шарафлар бўлсин!

Яшасин Чехословакия Коммунистик партияси ва унинг ўртоқ Густав Гусак бошчилигидаги Марказий Комитети!

Чехословакия ва совет халқларининг бузилмас дўстлиги абадий яшасин, мустаҳкамлансин ва яшнасин!

(Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор гулдурос, давомли қарсаклар билан бўлиниб турди).

Н. В. ПОДГОРНИЙ ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

ҚОҲИРА, 27 май. (ТАСС махсус мухбири). Бирлашган Араб Республикасининг президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси Анвар Садат кеча республиканинг Қубба саройида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР мудофаа министрининг ўринбосари армия генерали И. Г. Павловский, СССР Министрлар Советининг ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси С. А. Скачков, Совет Иттифоқининг Бирлашган Араб Республикасидаги элчиси В. М. Виноградов ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Миср томонидан Бош министр Маҳмуд Фавзий, Халқ мажлисининг раиси Ҳофиз Бадави, Араб социалистик иттифоқининг бош секретари вазифасини ижро этувчи, Бош министр ўринбосари ҳамда саноат, нефть ва минерал ресурслар министри Азиз Ситки, бош министр ўринбосари, ташқи ишлар министри Маҳмуд Риад ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат вақтида Анвар Садат ва Н. В. Подгорний нутқ сўзладилар.

АНВАР САДАТ нутқи

Азиз дўстимиз, раис Николай Подгорний!

Сиз бу йил Бирлашган Араб Республикасига, унинг халқи ҳузурига иккинчи марта келдингиз. Хуш келибсиз. Бизнинг халқимиз Сизга, Совет Иттифоқи халқларига ва уларнинг раҳбарларига муҳаббат, дўстлик туйғуларини ва бизнинг ишимизни изчиллик ва қатъият билан қўллаб-қувватлаётганлигингиз учун самимий миннатдорчилик туйғуларини изҳор қилади, империализмга қарши, сиёсий ва социал тараққиёт учун, эксплуатациядан ва империалистик ҳукмронликдан халос бўлган дунё учун курашдаги позицияларимизнинг бирлигига чуқур ва қатъий ишонч туйғуларини изҳор қилади.

Сизнинг ҳузуримизга қилган ҳозирги визитингизни эътибор билан кузатиб турган империалистлар ва уларнинг малайлари совет — араб муносабатлари характерининг моҳиятини, бу муносабатларнинг самимийлиги ва олижаноб мақсадларини тушунишдан ожиз эканликларига ишонч ҳосил қилдилар. Улар қоронғуликда адашиб юрганликлари сабабли халқаро муносабатлардаги янги воз-неъматларни халқларнинг озодлик ва мустақилликка эришувлари тарихан муқаррар эканлигини сиёсий, иқтисодий ва социал қурилиш соҳасида буюк ўзгаришларни амалга ошириш воситаси сифатида тараққиётнинг социалистик йўлига жуда катта эҳтиёж туғилганлигини кўриш учун кўзлари ҳали очилмаганлиги сабабли эҳтимол, биз уларни кечирармиз.

Яқин Шарқдаги танглик ва империализмнинг Исроилни қўллаб-қувватлаётганлиги империалистларнинг адашиб қолганлигини кўрсатувчи ягона мисол эмас. Бунинг аксича, биз курашаётган барча қитъаларда содир бўлаётган воқеаларга назар солганимизда, тарихнинг боришини тушунишдан, Шарқи-Жанубий Осиёда ва аввало Вьетнамда, Камбоджа ва Лаосда ҳамма нарса жўш уриб, ларзага келаётган Латин Америкасида янги мустамлакачилик миллий-озодлик ҳаракатини бостириш ва мустақиллик тушунчасидан унинг социал мазмунини чиқариб ташлашга уринаётган Африкада бўлаётган воқеаларни тушунишдан тамомила ожиз эканликларидан далолат берувчи кўп ҳодисаларни кўра оламиз.

Ҳозирги замон империализмининг танглиги ҳамма жойда намоён бўлмоқда. Империализмнинг тарих боришини тушунишдан тамомила ожиз эканлиги тараққиёт қонунларини билмаслик натижасидагина эмас, балки империализм ўз табиатига кўра, уни мажбур қилганларидагина ўзининг ғаразли ниятларидан воз кечиши туфайли ҳам содир бўлмоқда. Империализм сўнгги минутгача бошқа бировларни эксплуатация қилишга интилади ва эшикдан ҳайдаб чиқарганларида кўпинча ойнадан суқилиб киришга уринади.

Буларнинг ҳаммаси империализмни ва унинг малайларини пировардида қуролли куч ишлатишга мажбур қилади. Империализм бунда халқларнинг сиёсий ва социал мустақиллик сари тарихий тараққиётининг муқаррар боришини жабр-зулм йўли билан тўхтатиш мумкин, деб умид қилади.

Азиз дўстимиз, Яқин Шарқдаги танглик худди шу нарсага асосланган. Агрессия бу тангликни бошлаб берди, сўнгра эса ана шу танглик тинчликка қарши фитналар натижасида, ҳарбий васвасага тушиб қолган Исроил томонидангина эмас, балки АҚШнинг ёрдами билан ҳам қилинаётган фитналар натижасида кучайиб кетди. АҚШ Исроилни тамомила қўллаб-қувватламоқда. Биз тангликдан қутилиш йўлини топмоқ учун қўлимиздан келган ҳамма ишларни қилганлигимизни бутун жаҳон кўриб турибди. Бизда фақат икки шарт бор эди. Бу — 1967 йил 4 июндан кейин босиб олинган бутун араб ери тўғрисидаги шартдир. Мен бунда Миср территориясинигина назарда тутаётганим йўқ. Биз араблар яшайдиган Қуддуснинг, Иордания ғарбий соҳилининг, Ғазонинг, Голанд тепаликлари ва Синайнинг қайтариб берилишини қаттиқ талаб этмоқдамиз.

Энди Фаластин халқининг ҳуқуқларига тўхталиб ўтайлик. Араб миллатига мансуб барча халқлар Фаластин халқининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиб чиқмоқдалар: Фаластин халқи ҳуқуқларини унга қайтариб бериш тўғрисидаги талаб шу халқнинг фарзандлари бўлмиш қочоқларга ҳамдард бўлишдан кўра каттароқ талабдир. Фаластин халқининг бу талаби унинг ўз Ватанига муҳаббат туйғулари тақозо этган миллий ҳуқуқидир. Бу ҳуқуқ хайри-эҳсон тариқасида эмас, балки қонуний сиёсий асослар билан қондирилиши керак.

Бутун дунё бизни ёқлаб чиқди ва сиёсий тадбирларимизни эътибор билан кузатиб борди. Шуни таъкидлаб ўтиш зарурки, Совет Иттифоқи бизнинг позициямизни биринчи бўлиб англаб олди ва бу позицияни қўллаб-қувватлаб унга шундай таъсирчан куч бахш этдики, бусиз ҳуқуқ ҳозирги замонда ҳеч қандай кучга эга бўлмайди. Бизнинг халқимиз ва бизнинг араб миллатимиз бизга нисбатан шундай муносабатга ҳамиша юксак баҳо бериб келди ва бундай муносабатнинг қадрига етади.

Бу — араб — совет дўстлигига қўшилган амалий ҳисса ҳам бўлди. Бу ҳисса ана шу дўстликни шу райониинг ҳаёти ва тараққиётида доимий ва барқарор, енгилмас омилга айлантирди.

Революциямизнинг йўлбошчиси ва миллатимизнинг устози, 23 июль қаҳрамони Жамол Абдил Носир араб — совет дўстлигига асос қўйган эди, бу дўстликни ғоят мустаҳкам негизда ташкил этган эди. Бизнинг халқимиз ўз йўлини — Жамол Абдил Носир йўлини зўр қатъият ва собит қадамлик билан танлаб олди. Бу йўл ана шу улуғ ватанпарвар ва атоқли революционер томонидан ишлаб чиқилган асосий ҳужжатларда баён қилинган. «1962 йил миллий ҳаракат хартияси» ва «1968 йил 30 март программаси» шундай ҳужжатлардандир.

Азиз дўстимиз, мен ҳозиргина айтиб ўтганимдек, жаҳон бизни ёқлаб чиқди ва сиёсий тадбирларимизни кузатиб борди. Биз халқаро бирлашманинг умуман халқаро тинчликка таъсир кўрсата оладиган мураккаб тангликни бартараф қилишга қаратилган фаолиятини енгиллаштириш учун иложи борича бутун кучимизни сарф қилдик. Биз Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюциясинигина эмас, балки Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретарининг вакили элчи Гуннар Яррингнинг ҳам ташаббусини тамомила маъқулладик. Ана шу резолюциянинг бажарилишини кузатиб туриш Гуннар Ярринг зиммасига юкланган.

Бундан ташқари биз шундан кейин Мисрнинг ташаббусини ҳаммага маълум қилиб, олға қараб яна бир қадам қўйдик. Бу ташаббус халқаро савдо-сотиқ учун Сувайш каналини очиш борасидаги биринчи қадамимиз эвазига Исроил қўшинларини тамомила олиб чиқиб кетишнинг биринчи босқичини амалга оширишни кўзда тутади.

Аммо империализм ва унинг малайлари ишни тўхтаб қолган жойидан илгари силжитишга қаратилган истагимиз ҳарбий бурчимизни бажаришдан қўрққанлигимиздан келиб чиқди, деб ўйласалар жуда катта хато қиладилар. Вазият бизни Ватанимиз ва принципларимизни ҳимоя қилиш учун қўлга қурол олишга мажбур этса, ўз ҳарбий бурчимизни бажараверамиз.

Исроил бизнинг ҳамма тадбирларимизга ҳам, бутун халқаро бирлашманинг тадбирларига ҳам эътибор бермади. Исроил тинчликни эмас, экспансияни истаётганлиги аён бўлиб қолди. Биз буни рад этамиз ва бунга қарши жанг қилишга тайёрмиз.

Америка Қўшма Штатлари шундай тадбирлар билан майдонга чиқдики, биз гарчи Америка — Исроил муносабатларини жуда яхши билсак ҳам, бу тадбирларга қарши чиқмадик. Биз ўзимизнинг принципиал позициямизни тушунтириб бердик ва қандай жавоб бўлишини кутиб турдик. Биз саҳродаги сароб эвазига территорияларимиз ёки ҳуқуқларимиздан воз кечмаяжагимизни ҳамманинг билиб қўйишини истаймиз. Шунингдек, ширин сўзлар замирида чин ниятлар борлигини аввал исботлаш керак. Биз кейинги расмий нотамизда АҚШга нисбатан ўз позициямизни аниқ равшан белгилаб бердик. Биз бу нотада Американинг Исроилга ҳарбий ва моддий ёрдам кўрсатишни давом эттираётганлигини АҚШнинг ерларимизни оккупация қилишда қатнашуви деб ва ватанимизнинг суверинитетига ҳамла қилиш деб ҳисоблаганлигимизни айтдик.

Биз ҳеч кимни алдаш ниятида эмасмиз, ёки бировларнинг ёлғон гапларини ҳақиқат деб билиш ниятида эмасмиз. АҚШ агрессиянинг бирдан бир таянчи бўлиб, уни қўллаб-қувватлаётганлигини бутун дунё кўриб турибди. АҚШ шундай йўл тутиш билан тинчликка эришиш йўлидаги ҳамма ҳаракатларга ҳақиқатан ҳам тўсқинлик қилмоқда, агрессияга ёрдам бермоқда ва Яқин Шарқни ҳалокат сари бошлаб бормоқда. Бу ҳалокатнинг оқибатларини олдиндан кўриб билишнинг иложи йўқ. Улар территорияни озод қилиш ва ҳуқуқни тиклаш йўлидаги қатъиятимиз бутун миллатнинг хоҳиш — иродаси эканлигини ҳануз тушунмаётирлар. Улар Абдул Носир йўлидан боришга бўлган қатъиятимиз социал, иқтисодий ва сиёсий тараққиётга интилаётган бутун миллатимизнинг тарихий тақдири эканлигини ҳануз тушунмаётирлар. Улар бизнинг қатъиятимизга ҳеч қандай ғов ёки тўсиқлар путур етказа олмаслигини ҳануз тушунмаётирлар. Улар олға қараб бораётганлигимизни ва тинчликсевар кучлар бизнинг томонимизда бўлиб, бизни қўллаб-қувватлаётганликлари ва мадад бераётганликларини тушунмоқ учун иродамизга бир назар солсалар кифоя қилар эди. Ана шу ирода туфайли уруш шароитида баланд Асвон тўғони қурилди.

Азиз дўстимиз!

Биз тарихимизнинг ҳал қилувчи даврини бошдан кечирмоқдамиз. Бизнинг халқимиз бу даврнинг масъулияти ва аҳамиятини тўла-тўкис англайди. Айни вақтда бизнинг халқимиз социалистик мамлакатлар билан ва жаҳондаги барча тараққийпарвар кучлар билан ҳамкорлик ғоят муҳим эканлигини тушунади. Совет — араб дўстлиги билан бутун халқимизгина фахрланиб қолмаётир. Бутун миллатимиз бу дўстликни, сиёсатимизнинг, планларимизнинг, кундалик фаолиятимизнинг энг муҳим негизларидан бири деб ҳисобламоқда.

Империализм ва реакциянинг ана шу дўстлик обрўсини тўкишга қаратилган ҳар қандай уринишлари араб миллатимизнинг мустаҳкам онги қудратига дуч келиб чил-парчин бўлди. Араб миллатимиз душманни дўстдан ажрата олади ва душманларга қарши курашади ҳамда дўстлар билан иноқ бўлади.

Азиз дўстимиз!

Қардошлар!

Азиз меҳмонлар!

Мен билан бирга ўринларингиздан туриб, халқимизнинг, миллатимизнинг энг азиз ва энг самимий дўстларини табриклашингизни илтимос қиламан. Мен бунда Совет Иттифоқини, совет халқини, унинг раҳбар партиясини ва қудратли раҳбарлигини назарда тутяпман.

Мен ўринларингиздан туриб, араб — совет дўстлигини, бу дўстликнинг бебаҳо бойлиги ва бунёдкорлик ролини, шунингдек ана шу дўстликнинг доим равнақ топишини табриклашингизни илтимос қиламан.

Мен ўринларингиздан туриб, меҳмонимиз, дўстимиз ва биродаримиз Николай Подгорнийни табриклашингизни илтимос қиламан.

Мен ўринларингиздан туриб, тинчлик ва адолатни ёқлаб чиқаётган, ўзлари ишонган ҳамма нарсаларни ҳимоя қилиш учун курашаётган ва ғалаба қозонаётган халқларимизнинг орзу — тилакларини табриклашингизни илтимос қиламан.

Н. В. ПОДГОРНИЙ нутқи

Ҳурматли дўстимиз президент Анвар Садат!

Ҳурматли мисрлик дўстларимиз!

Ўртоқлар!

Президент жаноблари, аввало, Совет мамлакати, совет халқи шаънига ва партиямиз шаънига айтган илиқ, дўстона сўзларингиз учун миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Мен ҳам совет кишилари Бирлашган Араб Республикасининг халқига нисбатан чуқур муҳаббат туйғуларини изҳор қилаётганликларини таъкидлаб ўтишни истар эдим. Мустаҳкам дўстлик Бирлашган Араб Республикасининг халқи билан бизни бирлаштирмоқда. Миср халқининг атоқли фарзанди Жамол Абдил Носир мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга жуда катта аҳамият берган эди. Империализмга ва мустамлакачиликка қарши, озодлик ва миллий тараққиёт учун курашдаги мақсадларимизнинг муштараклиги ана шу муносабатлар учун асосдир.

Бирлашган Араб Республикасининг империализмга қарши актив кураш йўлини ўтказаётганлиги, янги ҳаёт қуриш соҳасида қатъий қадамлар қўйилганлиги, туб социал-иқтисодий проблемаларни ҳал этишда кенг халқ оммасининг, меҳнаткашларнинг роли кучайганлиги Совет давлати билан Миср давлати ўртасидаги ҳар томонлама муносабатларни, мамлакатларимиздаги сиёсий ташкилотлар ва жамоат ташкилотлари ўртасидаги дўстона алоқаларни ўрнатиш ва изчиллик билан ривожлантиришга ёрдам берди.

Исроилнинг империалистик агрессиясига қарши кураш давомида Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги ўзаро ишонч, дўстлик ва ҳамкорлик янада кўпроқ мустаҳкамланди. Президент жаноблари, Сиз билан ва Бирлашган Араб Республикасининг бошқа раҳбарлари билан кеча бошланган ва бугун давом эттирилган учрашувларимиз ҳамда музокараларимиз ҳам буни исбот этади.

Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати ва халқи президент Ж. А. Носир ҳаёт вақтида ишлаб чиқилган ҳужжатларга — Миср революциясининг «Миллий ҳаракат хартияси» ва «30 март программаси» каби программ ҳужжатларига бундан буён ҳам оғишмай амал қилиш ниятида эканлигидан биз, совет кишилари мамнунмиз. Президент Анвар Садат 20 майда Халқ мажлисида шу тўғрида гапирган эди. Ана шу ҳужжатлар мамлакатингизнинг социалистик ўзгаришларни кўзда тутган йўлини белгилаб берди.

Ривожланиб борувчи давлатлар социалистик мамлакатлар билан, жаҳондаги барча тараққийпарвар кучлар билан ҳамкорлик қилганларидагина чинакам сиёсий ва иқтисодий мустақилликка муваффақиятли суратда эриша оладилар, империализм зўравонлигига қарши тура оладилар. Буни исбот қиладиган мисоллар ҳаётимизда кўп бўлди. Бирлашган Араб Республикаси халқи Совет Иттифоқи билан Миср ўртасида сиёсий, иқтисодий, ҳарбий соҳада ва бошқа соҳаларда ривожланиб бораётган самарали муносабатлар шароитида эришган муваффақиятлари буни ёрқин кўрсатиб турибди. Бу муносабатлар Бирлашган Араб Республикасининг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди Бирлашган Араб Республикаси билан, бошқа араб давлатлари билан дўстона муносабатларни доим ривожлантиришга қаратилган принципиал йўлимизни янада зўр куч билан таъкидлади. Биз бу йўлга бундан буён ҳам астойдил амал қилаверамиз.

Миср халқининг янги ҳаёт барпо этиш йўлидаги бунёдкорлик фаолияти энг бошданоқ мураккаб вазиятда, империалистик кучлар, ички ва ташқи реакция қаршилик кўрсатаётган шароитда амалга оширилиб келинмоқда. Исроилнинг империализм мадади билан, аввало, Америка империализми кўмаги билан Бирлашган Араб Республикасига ва бошқа араб давлатларига қарши қилган агрессияси Миср халқининг революцион ғалабаларини тугатишга, арабларнинг миллий озодлик ҳаракатини бостиришга қаратилган эди.

Исроил агрессияси Яқин Шарқдагина эмас, балки ундан олисдаги жойларда ҳам вазиятни кескинлаштирмоқда. Исроил ҳукмрон доиралари ва уларнинг америкалик ҳомийлари айби билан агрессия оқибатлари ҳанузгача тугатилган эмас ва аҳвол ғоят кескинлигича қолмоқда. Агрессорлар Яқин Шарқ масаласини ҳал этишни атайин боши берк кўчага киритиб қўймоқдалар. Хавфсизлик Кенгашининг ноябрь резолюциясини бажаришга тўсқинлик қилмоқдалар, Бирлашган Араб Республикасининг Яқин Шарқ можаросини ана шу районда барча давлатлар ва халқларнинг шу жумладан Фаластиндаги араб халқининг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳисобга олиб ҳал этиш юзасидан илгари сурган конструктив таклифларини рад этмоқдалар.

Кейинги тўрт йил ичида АҚШ вакилларининг Яқин Шарқда тинчликни тиклашга гўё интилмоқдамиз, деб ширингуфторлик билан айтган гапларини кўп эшитишга тўғри келди. Улар ҳақиқатан ҳам можарони «тинч» бартараф қилишга эришиш учун ёрдам беришдан қайтмайдилар, аммо шундай бартараф қилишни истайдиларки, бунда АҚШ Исроилдан ўз қуроли сифатида фойдаланиб, ўз хоҳишини араб давлатларига мажбуран қабул қилдирмоқчи бўлади.

Бошқа сўзлар билан айтганда, эндиликда ҳарбий воситалар билан қўлга киритиш мумкин бўлмаган нарсаларга эришишга уринмоқдалар.

Эндиликда кимлар Исроилнинг араб территорияларидаги оккупациясини давом эттиришидан бевосита манфаатдор эканлиги ҳаммага аён бўлиб қолди. Вашингтоннинг ўз қўл остидаги Исроил ҳукмдорларига қилган ҳайратланарли «назокатли» муомаласини бошқа ҳеч нарса билан изоҳлаш мумкин эмас. Исроил империалистлари азалдан арабларники бўлиб келган ерларни сурбетлик билан даъво қилмоқдалар, океаннинг нариги томонидан эса уларга замонавий қурол-яроғларнинг тобора янги турлари етказиб берилмоқда. Исроил милитаристлари босиб олинган араб ерларида геноцид сиёсатини амалга оширмоқдалар. АҚШ эса уларга неча юз миллион доллар олиш тўғрисида чек бермоқда.

Бундай позиция кутилмаган бир ҳол эмас. Бу позиция Америка империализмининг табиатидан келиб чиқади.

Ҳозирги кунда исроиллик агрессорларни жиловлаб қўйиш масаласини кўзда тутган конкрет ҳаракатларгина реал аҳамиятга эгадир. Хўжа кўрсинга тинчликпарварлик, юзаки қараганда самарали бўлиб кўринадиган тадбирлар ва ваъдалар билан бирга қўшиб олиб борилмасин, бари бир, ҳеч кимни алдай олмайди. Президент Анвар Садат Бирлашган Араб Республикаси «араб территорияларининг бир қаричини ҳам ва фаластинликларнинг ҳеч қандай ҳуқуқларини ҳам» қўлдан бермайди, деб айтганида совет кишилари, жаҳондаги барча соф виждонли кишилар бу позицияни яхши тушуниб маъқуллайдилар, қўллаб-қувватлайдилар.

Агрессор ва унинг океан нариги томонидаги ҳомийлари шуни тушуниб олишлари кераки, тинчликсевар кучлар баъзи бировлар ҳозирги халқаро муносабатларнинг нормасига айлантирмоқчи бўлган талончилик ва босқинчилик сиёсатига ҳеч қачон тоқат қилолмайдилар. Агрессор ва унинг америкалик ҳомийлари буни нечоғлик тез тушуниб олсалар — шунчалик яхши. Араб халқлари империалистик агрессияга қарши ҳаққоний курашларида ёлғиз эмаслар. Уларнинг мудофаа қобилияти кун сайин ошмоқда. Агрессив кучларнинг кабиқларига ва фаросатсизларига қарши араб халқларининг душманларига нисбатан муқаддас нафрати тобора авж олмоқда, уларнинг ўз қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун курашдаги жипслиги ва жанговар бирлиги кучайиб бормоқда.

Араб халқларининг ҳаққоний иши тантана қилади, Яқин Шарқда мустаҳкам ва адолатли тинчлик ўрнатилади, бунга шак-шубҳа йўқ. Бу эса ана шу райондаги давлатлар ва халқларнинг бундан буён мустақил бўлиши ва эркин ривожланиши учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтиради.

Азиз дўстлар! Совет халқи янги ҳаёт қурилишида ҳам, халқаро империализм ва сионизм кирдикорларига қарши курашда ҳам ҳар доим Бирлашган Араб Республикасининг халқи билан биргадир.

— Бирлашган Араб Республикасининг президенти ва араб социалистик иттифоқининг раиси Анвар Садат соғлиги учун, Бирлашган Араб Республикаси ҳукумати учун,

— Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқларининг бузилмас дўстлиги учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз.

ИЖОДИЙ МЕҲНАТ — ЮТУҚЛАРИМИЗ ГАРОВИ

Сайловчиларнинг М. С. СОЛОМЕНЦЕВ билан учрашуви

МИАСС (Челябинск области), 25 май. (ТАСС). Бугун Урал автомобилсозларининг маданият саройида сайловчилар Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитетининг секретари Михаил Сергеевич Соломенцев билан учрашдилар. М. С. Соломенцев Миасс сайлов округидан овозга қўйилишга розилик берди.

Урал автомобиль заводининг бош металлурги, депутатликка номзоднинг ишончли вакили Р. Н. Ковалев биринчи бўлиб минбарга чиқди. У М. С. Соломенцевнинг ҳаёт йўли ҳамда [illegible] тўғрисида гапириб берди. Шундан кейин «Миассэлектроаппарат» заводининг созловчиси И. А. Курепин, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими мудири Б. К. Долгова, «Уралавтостройтрест»нинг [illegible] В. Я. Ненов, Миасс шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Н. В. Богачев сўзга чиқдилар. [illegible] КПСС XXIV съездининг қарорлари [illegible]

Сайловчилар томонидан [illegible] М. С. Соломенцев нутқ сўзлади.

Миасс сайлов округининг меҳнаткашлари, деди у, мени Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига [illegible] номзод [illegible] кўрсатиб, шу билан менга юксак ишонч билдирдилар. Шу ишонч учун самимий миннатдорчилик изҳор қилишга ва бу ишончни оқлаш учун бутун куч ва билимими сарфлайман деб ваъда беришга рухсат этгайсиз.

Ҳозирги сайлов КПСС XXIV съездининг қарорлари мамлакатимизда ва чет элларда бўлаётган барча воқеаларнинг боришига катта таъсир кўрсатаётган бир вазиятда ўтмоқда. [illegible]

Совет кишиларининг турмуш [illegible]

[illegible] дан қудратли ҳарбий техника узлуксиз чиқиб турди.

Депутатликка номзод шуни таъкидлаб ўтдики, [illegible] Челябинск областида шу беш [illegible]

[illegible] олиш, ўз билимини ошириш учун имконият қанчалик кўп бўлса, ишлаб чиқариш ва жамоат активлиги даражаси ҳам, меҳнат унумдорлиги ҳам шу даражада юксала беради.

Депутатликка номзод ўз нутқида советларнинг фаолиятига доир масалаларга бир мунча тўхталиб ўтди. Партия, деди у, совет давлатини мустаҳкамлаш, [illegible] тўғрисида кўп ғамхўрлик қилмоқда. [illegible]

Ўртоқ М. С. Соломенцев ўз нутқининг охирида ўз сайловчиларига [illegible] шараф ва ишонч учун яна бир марта самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

М. С. Соломенцев Миассда бўлган вақтида шаҳардаги янги [illegible] турмуш шароити билан танишди. У Урал автомобиль заводини бориб кўрди. [illegible] Ўртоқ М. С. Соломенцев [illegible] суҳбатлашди.

Тошкентдаги химия-фармацевтика заводининг коллективи беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборди. Бу ҳаракатга қўшилган илғор ишчи Г. Султонова ҳам ҳар куни смена топшириқларини ошириб бажариб, кўпчиликка ўрнак бўлмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига сайловлар кунига икки ҳафтадан сал кўпроқ вақт қолди. Шу кунларда ҳамма жойда сайловчилар депутатликка ўз номзодлари билан учрашмоқдалар. Бу учрашувларда меҳнаткашлар коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини муваффақиятли бажаришга тайёр эканликларини зўр куч билан намойиш қилмоқдалар.

Тошкент консерваторияси залида сайловчилар 5-Пушкин сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Оқил Умурзоқович Салимов** билан учрашдилар.

Учрашув иштирокчилари ўз нутқларида меҳнаткашларнинг коллективлари сайлов кампаниясини Ватанимиз бахт-саодати йўлидаги меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонлаётганликлари, КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун ҳаракат қилаётганликлари тўғрисида гапирдилар. Сайловчилар депутатликка номзодга наказлар беришди.

Ўртоқ О. У. Салимов ўзининг жавоб нутқида билдирган ишончлари учун сайловчиларга миннатдорчилик изҳор қилди.

378-Маориф сайлов округи сайловчилари республика Олий Совети депутатлигига номзод Марғилондаги «Атлас» фирмасининг мастери **Назира Сотиволдиевна Алимова** билан учрашдилар. Сўзга чиққан ўртоқлар унинг ишлаб чиқариш илғори ва актив жамоатчи эканлигини уқтириб ўтдилар.

230-Учқўрғон сайлов округининг сайловчилари шу округдан республика Олий Совети депутатлигига номзод Учқўрғондаги биринчи туғруқхона бош врачи **Қумри Рашидовна Мусаева** билан учрашдилар.

Жиззахдаги 352-сайлов округининг меҳнаткашлари республика Олий Совети депутатлигига номзод Жиззах бинокорлик материаллари комбинати, пайвандчилар бригадасининг бошлиғи **Ориф Темиров** билан учрашдилар.

(ЎзТАГ).

ҚЎРИҚ ЕРЛАР БЕШ ЙИЛЛИК ҲИСОБИГА ИШЛАМОҚДА

ЖИЗЗАХ. 26 май. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда «Главсредазирсовхозстрой» партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Мирзачўл ва Қарши даштидаги, шунингдек Амударё соҳилларидаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирувчилар кўп минг кишилик армиясининг вакиллари «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғи А. А. Саркисовнинг КПСС XXIV съезди қарорлари асосида янги ерларни бундан буён ўзлаштириш юзасидан вазифалар тўғрисидаги докладини муҳокама қилдилар.

Йиғилишда таъкидлаб ўтилганидек, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг кундалик ёрдами туфайли республикада дашт районларни ўзлаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун майдонларни кенгайтириш суръатлари йилдан-йилга ортиб бормоқда. «Главголодностепстрой» бошқармасининг совхозларигина қурилиш жараёни вақтида давлатга 900 минг тоннадан ортиқ пахта бериб, қўриқ ерларни ўзлаштириш учун сарфланган маблағни анчагина қопладилар.

Қўриқ ер ўзлаштирувчилар янги беш йилликда 250 минг гектар янги ерни қишлоқ хўжалик оборотига киритишлари, Қарши даштида мамлакатимизнинг яна бир йирик пахтачилик базасини, Қорақалпоғистонда эса шоликорлик базасини яратишлари керак.

Йиғилиш қатнашчилари мажбурият қабул қилиб, бу мажбуриятда шу йилнинг ўзидаёқ илгари ўзлаштирилган ерларда 270 минг тонна пахта етиштириб давлатга топширишни зиммаларига олдилар. Бундан қарийб 100 минг тоннаси пландан ташқари топширилади.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, СССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари К. К. Шубладзе, Сирдарё, Қашқадарё областларининг ва Қорақалпоғистон АССРнинг раҳбар ходимлари иштирок этишди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов қўриқ ерларни ўзлаштирувчиларнинг катта бир группасига СССР орден ва медалларини топширди. Улар саккизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажарганликлари учун ана шу мукофотларга сазовор бўлдилар.

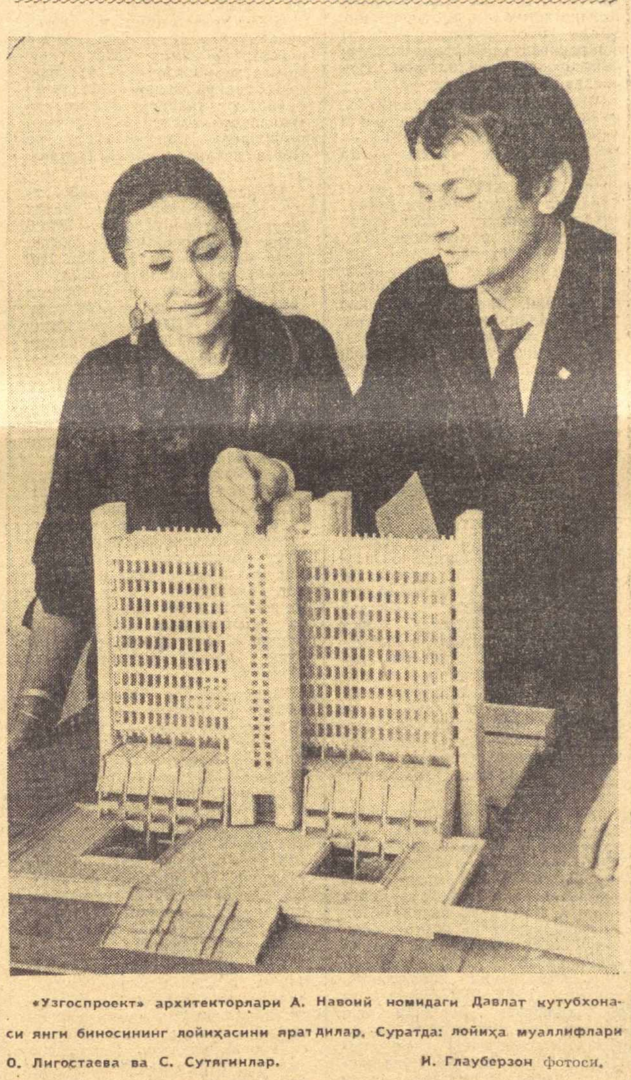

«Узгоспроект» архитекторлари А. Навоий номидаги Давлат кутубхонаси янги биносининг лойиҳасини яратдилар. Суратда: лойиҳа муаллифлари О. Лигостаева ва С. Сутягинлар. И. Глауберзон фотоси.

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

Будапештда бўлиб ўтган Жаҳон тинчлик кенгаши ассамблеяси қатнашчиларидан бир группаси бир неча кун мобайнида Ўзбекистон ҳаёти билан танишди.

Аргентина, Канада, Мальта, Перу, Португалия, Сенегал, АҚШнинг таниқли жамоат арбоблари республика пойтахтининг янги қурилишлари билан танишдилар. Тошкент тўқимачилик комбинатига бордилар, В. И. Ленин Марказий музейининг филиалида бўлдилар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида қабул қилиндилар.

26 майда чет эллик меҳмонлар Тинчликни ҳимоя қилиш республика комитетининг раҳбарлари ва активлари билан учрашдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИДА

СЪЕЗД ҲУЖЖАТЛАРИ — ОММАГА

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети президиуми КПСС XXIV съезди материалларини кенг пропаганда қилиш юзасидан белгиланган тадбирларни тасдиқлади. Ишлаб чиқариш корхоналари, касаба союзлари клублари, маданият уйлари ва саройларида съезд қарорлари бўйича суҳбатлар, лекция ва докладлар, тематик кечалар ва оғзаки журналлар ташкил этилмоқда. Съезд делегатлари билан учрашувлар ўтказилаётир.

Маданий-оқартув муассасалари ва барча ишлаб чиқариш корхоналарида КПСС XXIV съезди Директиваларида асосида тўққизинчи беш йиллик марралари белгиланган стенд ва фотовитриналар ўрнатилди. Кутубхоналар съезд ҳужжатлари билан тўла таъминланди. Сурхондарё, Хоразм, Сирдарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРда лекторлар группалари съезд ҳужжатларини пропаганда қилишда касаба союз ташкилотлари ва маданий оқартув муассасаларига яқиндан ёрдам кўрсатаётирлар. Съезд ҳужжатларини пропаганда қилишга атаб Фарғона шаҳрида маданий-оқартув муассасалари раҳбарларининг уч кунлик семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЯДИ

Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводи, В. И. Ленин номидаги Ленин орденли электрон-техника заводи, В. И. Ленин номидаги Бекобод металлургия заводи, «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун қимматли ташаббус бошладилар.

Республикамиздаги жуда кўп корхона ва қурилиш ташкилотларида бу ташаббус кенг кўламда қўллаб-қувватланмоқда. Ҳамма ерда оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиняпти.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети президиуми касаба союзлари республика ва область комитетларига министрликлар, идоралар ва хўжалик раҳбарлари билан ҳамкорликда беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш юзасидан бошланган ташаббусни кенг ёйишни тавсия этди. Шунингдек, касаба союзлари ташкилотларига корхона, ташкилотлар коллективи, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлар томонидан беш йиллик планлари ҳамда олинган мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганини кўп тиражли, район, область ва республика газеталари саҳифаларида ҳамда телевидение ва радиода кенг ёритиб боришни тавсия этди.

КУН ТАРТИБИДА — ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАДАНИЯТИ

Ўзбекистон пахта тозалаш заводи коллективи ишлаб чиқариш маданиятини ошириш бўйича жамоат кўригида иштирок этяпти. Корхонада кўрикка оператив раҳбарлик қилиш учун махсус комиссия тузилди. Бу комиссия корхона раҳбарлари ва касаба союзлари комитети билан ҳамкорликда санитария-гигиена шароитини яхшилаш, маҳсулот сифатини кўтариш, оғир ва кўл меҳнат талаб қиладиган иш жараёнларини механизациялаш, техника хавфсизлиги ва эстетикаси бўйича белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишини таъминлайди.

Завод территорияси ва цехларда стендлар ўрнатилди, ишлаб чиқариш пешқадамлари галереяси ташкил қилинди. Заводда деворий газета мунтазам чиқиб турибди. Муздек газли сув қурилмалари ўрнатилди. Асфальт ётқизилган корхона ҳовлиси озода ва кўркам. Цехларга чанг ушлагич ўрнатилгандан сўнг завод территориясида яшил зона ва гулзорлар барпо қилинди. Заводда техника хавфсизлигини таъминлаш мақсадида кўпгина ишлар қилинди. Ишлаб чиқариш маданиятини ошириш соҳасида амалга оширилаётган бу тадбирлар меҳнат унумдорлигини 20,8 процент оширишга имкон берди.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети президиуми мазкур завод ишчилари ва инженер-техник ходимларининг ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш соҳасида қилаётган ишини маъқуллади.

СОВЕТ ҚОНУНЧИЛИГИ ПРОПАГАНДАСИ

Касаба союзлари Фарғона область Совети ташаббуси билан 17 жойда жамоатчилик асосида ишлайдиган юридик консультациялар ташкил этилди. Фарғона тўқимачилик комбинати, нефтни қайта ишлаш заводи ва Қўқон шаҳридаги бундай консультациялар яхши ишлари билан меҳнаткашлар ўртасида кенг танилди.

Жамоатчилик асосида ишлайдиган юридик консультациялар меҳнаткашлар оммаси ўртасида совет қонунчилиги асосларини кенг пропаганда қилмоқда.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети президиуми касаба союзлари Фарғона область Совети бошлаган бу ташаббусни маъқуллади, уни республикада кенг ёйиш тадбирларини белгилаб, тегишли қарор қабул қилди.

СТУДЕНТЛАР КЛУБИГА ЭЪТИБОР

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети, политехника, халқ хўжалиги, педагогика институтлари, Самарқанд Давлат университети ва педагогика институтида ташкил этилган клублар студентларни ғоявий-сиёсий ва эстетик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнамоқда. Студентлар клубларида лекция ва докладлар ўқиляпти, КПСС XXIV съезди материаллари юзасидан суҳбатлар ўтказилмоқда. Революция ва меҳнат ветеранлари билан бўлаётган учрашувлар ҳам қизиқарли. Клубларда турли тўгараклар ишлаб турибди.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети президиуми студентлар клублари ишида жиддий камчиликлар ҳам борлигини таъкидлади. Чунончи, Андижон, Термиз, Нукус, Сирдарё педагогика институтлари, шунингдек, Тошкентдаги чет тиллар педагогика институти, қишлоқ хўжалик ва физкультура институтларининг студентлар клубларида тематик ва савол-жавоб кечалари ўтказилмаётир. Халқ университетлари ташкил қилинмаган. Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети президиуми студентлар клублари фаолиятини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгилади.

Советлар мамлакатида

КОМСОМОЛ ЛЕКТОРИЙСИ

БОКУ. Республика пойтахтида КПСС XXIV съезди қарорларини пропаганда қилиш бўйича комсомол лекторийси ишлай бошлади. У Озарбайжон комсомоли Марказий Комитети томонидан республика «Билим» жамияти билан биргаликда ташкил этилган. Лекторийнинг биринчи машғулоти Кишлин машинасозлик заводида бўлиб ўтди. Бунда Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари, КПСС XXIV съездининг делегати Р. Асқаров лекция ўқиди. У съезд қарорларини амалга оширишда республика комсомол ташкилотларининг вазифалари ҳақида гапирди.

Икки ойга мўлжалланган бу лекторий программасига докладлар, суҳбатлар, учрашувлар киритилган. Олимлар, мутахассислар, партия ва меҳнат ветеранлари лекторийга таклиф этилади.

Лекторий машғулотлари нефть конларида, завод-фабрикаларда ва қурилишларда ўтказилади.

САЙЛОВЧИЛАР ХИЗМАТИДА

ЙОШКАР-ОЛА. Марий АССР шаҳар ва қишлоқларидаги 600 дан ортиқ клуб сайловчилари ҳамда агитпунктлари КПСС XXIV съезди қарорларини пропаганда қилиш марказига айланиб қолди. Жойлардаги лекция ва суҳбатлар район, колхоз ва совхозлар активи, мактаблар ўқитувчиларининг кучи билан ўтказилаётир. Клублар ва агитпунктлар партия съезди материаллари ҳамда сайловга доир адабиётлар билан таъминланган.

КПСС область комитетининг пропагандистлар группаси қишлоқ аҳолиси ва ўрмон хўжалигининг ходимларига КПСС XXIV съезди тўғрисида 600 га яқин лекциялар ўқиб беришди. Область районларида юрган агитпоезд ҳам кўпгина ишларни амалга ошираётир.

23 мингга яқин лекторлар, сиёсий ахборотчилар ва агитаторлар КПСС XXIV съезди материалларини сайловчиларга тушунтириш ишида иштирок этишаётир.

АЖАБ САВДОЛАР

ЧИРОҚЛАР ЛИП-ЛИП

Қашқадарёда Шайхали деган бир қишлоқ бор. Эли фаровон. Лекин уларнинг кўнглини кўпдан буён ғаш қилиб келаётган бир нарса бор. Биз ана шу ҳақда гапирмоқчимиз.

Шайхалида кечаси бирдан шамол бошланди. Қишлоқ кўчаларида омонатгина қаққайиб турган симёғочлар арғимчоқ каби чайқалар, уларга тортилган симлар бир-бирига тегиб, атрофга учқун сачратарди. Бундай пайтларда кўчага, ҳатто, ҳовлига чиқиш қўрқинчли. Негаки, бирор ердан электр сими узилса, унда нима бўлади?!

Энди хонадонлардаги электр чироқларини бир томоша қилинг. Лампочкалар кул босган қўрдай аранг нур сочади. Радио ва телевизорлар энергия камлигидан аллақачон ишламай қолган.

Бундай ҳол Шайхалида тез-тез рўй бериб туради. Негаки, қишлоқ кўчаларига ўрнатилган симёғочлар техника хавфсизлиги талабларига мутлақо жавоб бермайди.

Шуниси ажабланарлики, Шайхалидаги электр тармоқларини қайта қуриш мақсадида келтирилган юқори кучланишли транс-киоска «Каршистрой»га қарашли саноат корхоналари бошқармасининг 1-ғишт заводи ҳовлисида занг босиб ётибди.

Бу ҳақда ишчилар саноат корхоналари бошқармаси (УПП) бошлиғи Иброҳимжон Набиевга бир неча бор арз қилишди. Лекин ўзгариш бўлмаётир.

Ж. ТУХТАЕВ.

ИРОДА КУЧИ

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

Ажойиб замондошларимиз билан фахрлансак арзийди. Совет кишиларининг пўлатдек мустаҳкам иродасини бука оладиган куч оламда йўқ. Уларга бу қудрат ва матонатни бағишлаган манба — юксак эътиқод, ягона мақсаддир. Улуғ мақсад йўлида жонбозлик, фидоийлик кўрсатаётган миллионларнинг бири — оддий деҳқон Қилич Давлатовнинг ҳаёт йўли ҳақиқий жасорат ва чинакам ватанпарварликнинг тимсоли бўла олади.

Ватан тақдири ҳал этилаётган, ҳаёт-мамот учун жанг кетаётган пайтда ўз тенгдошлари каби Қилич ҳам фронтда эди. Харьков ва Сталинград учун бўлган шиддатли жанглар унинг эсидан умрбод чиқмайди. Шу жанглар пайтида ҳалок бўлган қаҳрамон дўстлари хотирасини ҳамиша эъзозлайди. У Сталинград остонасида ёвга қирғин келтира туриб, ўзи ҳам оғир ярадор бўлди, ўнг қўлидан ажралди.

1943 йилнинг март ойи эди. Ногирон бўлиб қолган Қилич қадрдон қишлоғига қайтди. Лекин умидсизланмади, келажакка ишонч билан қаради. «Бир қўлдан жудо бўлган билан инсон сафдан чиқмайди. Токи танда жоним бор экан, умримни эл хизматига бағишлайман, меҳнат қиламан» дея қатъий жазм этди у.

Бригадада табелчи бўлиб ишлай бошлади, умум ишга ҳисса қўшди. 1948 йилда у бригадага бошлиқ қилиб тайинланди. Мана, йигирма уч йилки, Қилич Давлатов бригадага бошчилик қилиб келяпти. Бутун тажрибаси ва билимини ишга солиб, пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштиришга эришмоқда.

1950 йил уста пахтакор Қ. Давлатов ҳаётида ўчмас из қолдирди, у Ленин партияси сафига қабул қилинди. Шу йили пахта ҳосилдорлиги 30 центнерга етказилди. Шундан буён ҳосилдорлик йилдан-йилга оша борди.

Оташқалб коммунист бошчилигидаги бригада саккизинчи беш йиллик мобайнида 1000 тонна ўрнига 1700 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етиштирди. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам ҳосилдорлик 50 центнердан камаймади.

1970 йил — бригада аъзолари учун зўр имтиҳон йили бўлди. Мурғак ғўзаларни дўл қақшатиб кетди. Бу гал ҳам бригадир Қилич Давлатов ваҳимага, умидсизликка йўл бермади, ўз азаматларининг руҳини кўтариб, уларга далда берди:

— Ўлим тўшагидаги касалнинг дори-дармон билан ҳаётга қайтганини кўрганман. Ғўзанинг эндиги дориси — ўғит, қўй қийи, яхши парвариш, ҳаяллаdensманг, азизлар. Аҳволни ўнглаб оламиз. Меҳнатини аямасак, хирмон ўтган йилгидан ҳам баракали бўлади!

Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, қайноқ меҳнат оғушига шўнғиди. Ҳар туп ғўза авайлаб парвариш қилинди. Бригадир даладан уйига қайтмаган кунлари бўлди. Сувчи Қуриёз ота Муҳамедов далага «шарбат» оқизди. Машариф Ҳайитов, Йўлдош Рўзиев каби механизаторлар, хуллас ишга яроқли ҳамма ғўза парваришида жонбозлик кўрсатишди.

Мардонавор меҳнат, жасорат ўз самарасини берди. Юбилей йилида 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан нақд 50 центнердан «оқ олтин» йиғиб олинди. Бу — бригада аъзоларининг КПСС XXIV съездига муносиб совғаси бўлди.

Янгиариқ районидаги «Правда» колхозининг донгдор бригада бошлиғи Қилич Давлатовнинг хизматлари муносиб тақдирланди. Яқинда у Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига мушарраф бўлди. Унинг кўкрагини безаб турган Меҳнат Қизил Байроқ ордени, жанговар медаллар, учта «Шавкатли меҳнати учун» медалиёнига «Ўроқ ва Болға» олтин медали ҳам қўшилди.

Қилич ака бу юксак мукофотни бригаданинг барча аъзолари ва ҳамма пахтакорларнинг меҳнатига берилган баҳо деб билиб, қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш, янги беш йилликда пахта етиштиришни янада кўпайтириш учун бутун куч-ғайратини сарфламоқда. Янги очилган 25 гектар ерга беда, 17 гектар ерга маккажўхори экилди. Бу алмашлаб экишни жорий этиш ва вилтнинг олдини олиш имконини беради.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қилич Давлатов янги режалар ҳақида гапираркан, 60 центнерни тилга олди. Гектаридан 60 центнер пахта! Бу — рекорд ҳосил. Аммо, Қилич ака айтдими, ваъдага вафо қилади. Янги юксак паровозларда қаҳрамонга омад тилаймиз.

Ф. ЗОҲИДОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МИРМУҲСИН — 50 ЁШДА

Мирмуҳсин — баракали ижоди билан ўзбек адабиётининг тараққиётига муносиб ҳисса қўшиб келаётган талантли ёзувчиларимиздан. Унинг ғоявий ўткир, бадиий баркамол, фалсафий шеърлари, «Уста Ғиёс», «Абдулла Набиев», «Дўпон», «Широқ» каби поэмалари шеърият мухлислари ўртасида кенг шуҳрат қозонган.

Мирмуҳсин насрда ҳам китобхонларни хушнуд этиб келаётир. Адибнинг «Жамила», «Тунги чақмоқлар», «Чўри» номли қиссалари, «Чиниқиш», «Умид» сингари романлари китобхонлар томонидан қизиқиш билан кутиб олинди.

Республика адабий жамоатчилиги шу кунларда адиб 50 ёшга тўлган кунни нишонламоқда. Биз ҳам талантли ёзувчига узоқ умр, сиҳат-саломатлик ва янги ижодий ютуқлар тилаймиз.

БУГУН — ЧЕГАРАЧИЛАР КУНИ

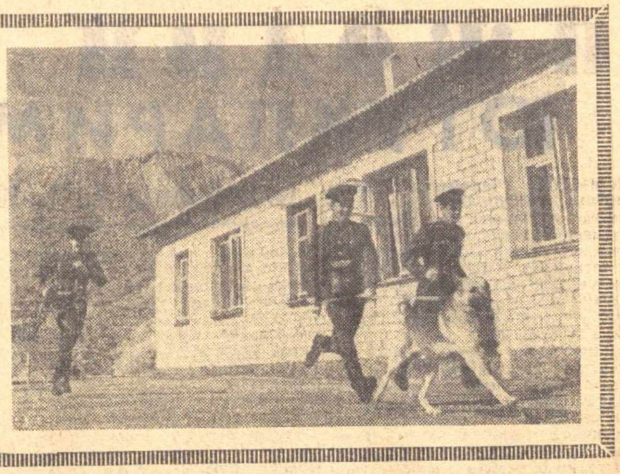

«Тўлдирган чоғда ҳам жаҳонни нурга, «нуйш дафъатан кучоламайдиган» бепоён она-Ватанимизнинг чегараси даҳлсиз. Мамлакатимизнинг Жанубий чегараларида қишнинг изғирин кунларида ҳам, ёзнинг жазирама иссиғида ҳам Ўрта Осиё чегара округининг сезгир посбонлари ўз постларида доимо сергак. Суратда: ўқув тревогаси иштирокчиларидан (чапдан ўнгга) сержант В. И. Гавриш, ефрейтор В. И. Петкеевич ва сержант Н. Я. Мироновларнинг Барс кучуги билан машқ ўтказаётганини кўриб турибсиз.

В. Кумов фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ЖАМАЛАКСОЧ

МИРМУҲСИН.

(«СУКМОКДАГИ ЖАНГ» РОМАНИДАН ПАРЧА).

◆ ◆

ШАНБА куни Масодиқ бозордан иккита арпа нони сотиб олиб, қабристонга борди. Бу икки кулчани гўрковга бериб, у билан бошлашиб, жамалаксоч қизалоқ Субҳия қабри тепасига келишди... Улар, кўримсиз, ҳеч кимнинг эътиборини тортмайдиган кичкина қабр ёнида бир муддат чўққайиб ўтиришди. Масодиқ қизалоққа бундан бошқа ҳеч қандай яхшилик қилолмасди. Унинг назарида, гўр ичида ётган Субҳия Масодиқ аканинг келиб фотиҳа ўқиганидан, уни эслаганидан, зерикиб ётган Субҳияни бир лаҳза бўлса ҳам овунтирганидан мамнун бўлиб, сакраб ўйнаётгандек бўларди. У хурсанд бўлган чоқларида бир қулоч арқонни бошидан айлантириб, сакраб-сакраб ўйнарди. У ўз гўри ичида худди шундай қилаётгандек бўларди. Бир лаҳзадан сўнг «Масодиқ амаки, Кўкалдош гумбазига қаранг, лайлак келганмикин? Агар лайлак қўнган бўлса, фронтдан адамлар келадилар», деган овоз чиққандек бўларди.

— Ўғлим, анча туриб қолдингиз, кетайлик, — деди чўлоқ гўрков.

— Амаки, — деди бирдан Масодиқнинг хаёли тарқаб, — мен бир пас бу ерда қолмоқчиман, мана шу ерда ўтиргим келяпти. Бошқа қариндошларим ҳам шу ерда...

— Ихтиёр ўзингизда, — деди кетатуриб гўрков.

— Сизга раҳмат! — деди Масодиқ бир томонга ташлаб кетаётган гўрков орқасидан, — баъзи-баъзида келиб тураман...

— Фарзандсиз, келиб туринг, мана бу ерда падари бузрукворингиз ҳам бор эканлар, — деди орқасига қайрилиб қараб гўрков. Яна Масодиққа тикилди, қандайдир ғайри-табиий бир ҳолни сезаётгандек бўларди.

— Ука, келиб туринг, — деди у яна. — Аммо лекин баъзи одамларни ҳам биламиз, жигарини бизга ташлаб кетганидан кейин тамоман келмай кетишади. Йигирма йилда ҳам гўри тепасига бир маротаба келмаган фарзандни ҳам биламиз. Сизга ёлғон, худога рост, мана шу мўътабар зотнинг қабрига ўзим бориб, ҳар замонда фотиҳа ўқиб қўяман. Танирдим, яхши одам эди... Фалакни қаранки, ўзига буюрмади. Ўғиллари, қизлари бор деб эшитаман, аммо биронтаси эслаб келмади. Мана шунақа одамлар ҳам бор, — деди у нариқда бошини сарак-сарак қилиб.

Масодиқ бошини қимирлатиб тасдиқлади, индамади. Гўрков яна чапга ташлаганча йўлида давом этди.

Ўзингни йўқотиб, шишиниб кетаётганингни мабодо сезиб қолсанг ёки сенга сездирсалар, бир лаҳза бўлса ҳам мозористонга бор; қадрдонларинг тепасида бир муддат тўхта. Миллион йилларни ўтказган бу дунё яна миллион йилларни ўтказаберади...

Масодиқ чўлоқ гўрковнинг қораси йўқолгач, икки-уч қадам юриб бориб, яна жамалаксоч қизалоқ Субҳиянинг кичкинагина қабри ёнида чўққайиб ўтирди. Дуо ўқишни билмаса ҳам шартига тўғрилаб, юзига фотиҳа тортди. Бечоранинг қабри ҳали янги эди; устидаги тупроқдан ўт-ўлан ўсиб чиқмаганди. Кимсасиз ғариб бир қизалоқ бўлгани учун гўрков ҳам ортиқча эътибор бермай, тупроқ тортган экан. Бошқа гўрлар олдида у ҳеч кимнинг эътиборини тортмасди.

Масодиқ хаёлга толди. Ҳаёт шундайми? Кечагина кўчада шовқин солиб, югуриб юрган жамалаксоч энди йўқ. Унинг лўлилар кўзига ўхшаб ёниб турадиган кўзлари сўниб кетди. У ҳозир эркаланмайди ҳам, адасини соғиниб «Кўкалдош мадрасаси тепасига ўша сирли лайлак» келиб қўнишини ҳам кутмайди. Шунча вақтдан бери уни кутдира-кутдира охири келмаган лайлак — жуда ёмон лайлак экан! У келганида адаси ҳам келарди, уни эркаларди, опичарди, қучоқларди, ўйинчоқлар олиб берарди. У қўшниларнинг уйига овқат сўраб ҳам кирмас эди. У эҳтимол касал бўлиб, охири ўлмас эди ҳам. Қандай ёмон лайлак экан у! Жуда бўлмаганда бир пасгина келиб, кўк гумбаз устига қўниб ўтирса нима қиларкин! Субҳия учун, унинг адасининг келиши учун озгина ўтирса нима қиларкин! Балки Субҳия ўлмай қоларди.

Кичкина гўрдан қизчанинг овози чийиллаб чиқаётгандай бўларди. Бечора Субҳия ер қатламида — тупроқлар орасида тақдирга тан бериб, қимир этмай ётарди. Тақдир шундай йиритқичми?! Ёмоннинг кучи япалоққа етдими? Шунча газзоблар, муттаҳамлар туриб, укпардай норасида гўдакка чанг солдими? Бу, табиатнинг хоинлиги-ку! Наҳотки ҳаётнинг гўзал куртагини юлиб кетса! Ҳаёт дарахтига ёпишган, уни қуритмоқчи бўлган елим-шилимшиқларни олиб кетса бўлмасмиди!

Масодиқнинг хаёллари қиличдек дўлоб, игнадек силлиқ-қадалувчан эди.

У қабристон четидаги мирзатераклардан кўзини олиб, яна жамалаксочнинг кичкинагина қабрига қаради: устига тупроқ сочилган Субҳия ёнбошлаб ётганга ўхшарди. Унинг ёнида устларидан янтоқ, ажриқ ўсиб чиққан катта қабр бор. Бош ва оёқ томонларида ҳам эски қабрлар. Эҳтимол, бу катта қабр ичида кекса бобо ётар — унинг соқоллари узун, қошлари бароқдир. Бунақа чоллар майда болаларга жуда меҳрибон бўлади. Эҳтимол, у Субҳияни овутиб-алдаб ўтиргандир. Унга сабр-қаноат бериб, «Кўкалдош гумбазига оқ лайлак албатта келиб қўнади» деяётгандир. Бечора жамалаксоч кўз ёшларини артиб, бобонинг тиззасига чиқиб, соқолларига юзини, даҳанларини суркаб, эркаланаётгандир. Чунки у умрида эркаланиш нималигини билмади — ёш отаси фронтга кетгач, касалманд она билан қолган эди. Бир ҳисобда мана шу бобонинг қабри ёнига кўмилгани маъқул бўлибди. Субҳияни овутаётгандир. Жамалаксоч унга бир овунчоқ бўлгандир. Ишқилиб, невараларини яхши кўрадиган, меҳрибон бобо бўлсин...

Бир соатлардан кейин Масодиқ жойидан жилиб, қабристов ўртасидаги йўлга чиқди. Орқада қолган жамалаксоч қабридан яна овоз эшитилгандек бўлди: «Амати, яна телинг. Амати, мен сизни яхши тўламан. Амати устимда туплоклар бўлмаганда, чиқиб бўйнингизга осилиб, юзингиздан ўпалдим. Амати!..

«Хайр, қизча гўрингда тинч ёт», — деди Масодиқ орқасига бир қайрилиб қараб.

Бир кун келиб биз ҳам мана шу ерга келамиз — минглаб қабрлар ичида яна бир қабр пайдо бўлади — лекин бошқаларни пайқамагандек уни ҳам ҳеч ким пайқамайди. Бақириб-чақириб, югуриб-елиб, бир куни тинчийсан, овозинг ўчади. Украина, Белоруссия ерларида қонли жанг кетяпти, одам ўляпти. Битта тор кўчадан ўн бир бола кетди — ўн иккинчиси мана бунда ётибди. Шу пайт қулоғига Нишон аканинг гапи эшитилгандек бўлди. «Ҳей, қалпоқда катта бўяган! Хотинларга ўхшаб мунча обидийда қилаберасан!» Масодиқнинг хаёллари тарқаб, кўзини очди. У катта йўлга чиққанида «Амати, яна телинг...» деган товуш яна эшитилиб кетди.

Кечки қоронғилик чўкди. Чигирткалар чирилларди. Ҳамма ёқда жимлик.

ЁМОН КЎЗДАН САҚЛАБ

Ғарбли бир жаноб Тошкентнинг Октябрь районида бола ғоятда кўп туғиляпти деган ҳасадли гапни тарқатган.

«Кўҳна маҳаллаларда туғилмоқда бола тез»..
Жаноблар айюҳаннос солмоқда ер юзига.
Ҳа, шундай! Менинг наслим кўпаймоқда,
молодец!
Қўлимни бигиз қилиб тиқум жаноб кўзига!
Қадимий Шош... Биз уни Октябрь район,
деймиз,

Билиб қўйинг, бу ернинг шуҳрати ғоят буюк,
Ўзбекнинг инқилобий штаби бўлган бунда —
Бу район ҳар кўчаси, ҳар уйи биз-чун суюк..
Низомиддин Хўжаев, Икромов чиққан бундан,
Бунда бобо Калинин сўзлаган оташин нутқ.
Шумилов, Першин келган, Фрунзе ва
Куйбишев —

Мадрасалар устида елпингандир қизил туғ.
Бу ер қутлуғ, инқилоб штабларидан бири —
Келгусида наслимиз кўпайсин деган улар.
Сен, жаноб, тикилибсан, маълумдир бунинг
сири —

Юрагинг тўла хасад, жисминг шўралаб нурар.
Оғзингдан чиққан сўзинг ёпишсин ўз ёқангга!
Гўдакларга тикилган бу кўзларинг тешилгай!
Шарқ деб, бизни қўрқувда тутмоқлик одат
сенга,

Бутун жаҳон халқларин лаънати сенга бўлгай!
Ҳамма болалар ширин, сенинг боланг ҳам
ширин..

МИРМУҲСИН.

Тикилма, йиртқич жаноб, менинг мурғак
боламга!

Мен бир она бургутман, олдирмам палапонни,
Мен ўламан ва лекин қўймайман маҳалламга!
Мен ўлим билмайдиган кимса, яъни рўйинтан,
Жоним тилсим этилган мурғаклар сийнасига.
Авлодим яшар экан, саломат экан Ватан,
Мен яшайман умрбод, омад бериб наслга.

РУС ДАРЁЛАРИ

Дарё бўйига боринг, бағишлар сизга қудрат,
Қалбнинг қил томирлари бўлади мисли дарё...
Мусаффо бўлар фикр, сийнадан учар ғурбат,
Тўлқину оқмоқ яхши — ҳаракат демак дунё.
Икки улуғ дарёнинг қўшилмоқ еридаман;
Руснинг зўр дарёлари Волгаю Ока оқар,
Бунақанги дарёлар дунёда иккитадир,
Иккиси ҳа шу эрур гўё дунёга татир.
Икки уммон, икки куч, икки мислсиз ҳаёт
Бу ерда қўшилмоқда, топмоқда бир-бирини.
Улар келган йўл босиб, гўзал опа-сингиллар
Жонлантириб, бойитиб, қучоқлаб Рус ерини.
Бу дарёлар сувидан қудрат олди улуғ Рус,
Ленин ҳам шу дарёлар сувидан ичган эди.
Шу муқаддас дарёдан ичдим, қалб тепди
дуруст,

Шу муқаддас дарёни Горький ҳам кечган эди.
Рус қалбининг тимсоли Волгаю Ока дарё —
Қудрат тўла мавж урар, ғоят буюк, ғоят чўнг.
Сайхуну Жайхунимнинг ажралмас биродари,
Ҳузурингизга келдим, асаллому алайкум!

1970 йил.
Горький шаҳри.

ЯГОНА САФДА ҲАМЖИҲАТ БЎЛИБ

ЧКПнинг XIV СЪЕЗДИ

ПРАГА, 26 май. (ТАСС махсус мухбирлари **Н. Колесов, Б. Краевский**). Чехословакия Социалистик Республикасининг пойтахтидаги Ю. Фучик номли маданият ва истироҳат боғининг съездлар саройида Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Съезд республикадаги коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг, социалистик мамлакатлардаги қардош партия ва халқларнинг диққат марказида турибди. Чехословакия матбуоти ва радиоси съезднинг ишини кенг ёритмоқда. Телевидение Чехословакия Коммунистик партияси съездида қилинаётган асосий докладлар ва сўзланаётган нутқларни мажлислар залидан олиб эшиттирмоқда.

Эрталабки мажлисда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси И. Ленарт раислик қилди. У ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси Л. Штроугалга сўз берди. Л. Штроугал Чехословакия Коммунистик партиясининг 1971—1975 йилларда амалга оширадиган иқтисодий сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида доклад қилди.

Чехословакия Социалистик Республикаси халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1975 йилларга мўлжалланган бешинчи беш йиллик плани юзасидан ЧКП XIV съезди муҳокамасига тақдим этилган Директивалар лойиҳаси, деди ўртоқ Л. Штроугал, республика экономикасини бундан буён ривожлантиришнинг асосий йўналишлари ва пропорцияларини белгилайди. Биз бешинчи беш йиллик планнинг асосий йўналишлари ва мақсадларини ишлаб чиқишни ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи мамлакатларнинг, хусусан СССРнинг беш йиллик планларини ишлаб чиқиш билан мувофиқлаштириб олиб бориш ғоят муҳим деб ҳисоблаймиз.

Ўртоқ Л. Штроугал яна қуйидагиларни айтди: КПСС XXIV съезди ишларининг якунлари бизни илҳомлантириб, ишонч туйғуларини бизга бахш этибгина қолмай, айни вақтда иқтисодий планларимизни ва социал-иқтисодий мақсадларимизни ҳам қўллаб-қувватлайди. Бундан ташқари, бу якунлар Совет Иттифоқининг қудратли иқтисодий негизига ва унинг тез ривожланиб бораётган фан ва техникасига кўпроқ таяниб иш кўришимизга ёрдам беради ва шундай қилиб бутун социалистик ҳамдўстликнинг иқтисодий куч-қудратини ўстиришга ўз ҳиссамизни қўшиш имкониятини туғдиради.

Докладчи айтдики, директивалар лойиҳаси мамлакатда кенг муҳокама қилинди ва лойиҳани муҳокама қилиш давомида партиянинг 1969 йил апрель ойидан кейин иқтисодий соҳадаги сиёсати тўғри эканлиги тамомила тасдиқланди ва партия иқтисодий сиёсатининг Чехословакия Социалистик Республикаси халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган бешинчи беш йиллик плани ҳақидаги директивалар лойиҳасида баён қилинган барча асосий йўналишлари сиёсий жиҳатдан актив қўллаб-қувватланди.

Биз, деб таъкидлади нотиқ, социалистик қурилиш йилларида мамлакатимизнинг миқёси ва шарт-шароитини ҳисобга олиб ҳақиқатан ҳам кучли моддий-техника базасини барпо этдик, турмуш даражасини ўстиришни таъминладик ва бир қанча социал тадбирларни амалга оширдик. Булар социализмнинг афзалликларини жуда яққол исбот этади. Биз экономиканинг ҳозирги даражаси жиҳатидан экономикаси ривожланган мамлакатлар қаторида турибмиз.

Миллий даромад 1948 йилдан буён қарийб тўрт баравар ортди, шахсий истеъмол эса уч баравар кўпайди. Чехословакияда буржуазия ҳукмронлик қилган даврда иқтисодий тараққиёт тарихида бунга ўхшаш мисолларни тополмайсиз.

Саноат ишлаб чиқариши 1937 йилдагига нисбатан етти баравар ўсди. Словакиянинг бир ўзигина ҳозирги кунда ишлаб чиқараётган маҳсулоти урушдан аввалги даврда бутун Чехословакия саноати ишлаб чиқарган маҳсулотдан анча ортиқдир. Қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлиги урушдан аввалги даврдагига нисбатан қарийб 3,5 баравар кўпайди, 1 гектарга ҳисоблаганда ишлаб чиқариш интенсивлиги учдан бир қисм миқдорида ортди.

Ҳозирги вақтда қурилиш ишлари замонавий саноат методлари асосида бажарилмоқда, темир йўл транспортида электр ва дизель кучи билан қатнайдиган паровозлар кўп, мамлакатнинг ҳамма қисми автобус йўллари шохобчалари билан қопланган бўлиб, юк ташувчи автомобиль транспорти тез ривожланмоқда, республика автострадаси ва Прага метроси қурила бошланди.

Сўнгра докладчи бундай деди: Чехословакия социалистик қурилиш йилларида илмий-тадқиқот ва экспериментал базани вужудга келтирди. Бу ерда 150 минг ходим ишлаб турибди.

Сўнгра ўртоқ Л. Штроугал қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: партиянинг XIII съезди қўйган вазифаларнинг изчиллик билан бажарилмаганлиги ва Чехословакия Социалистик Республикасининг экономикаси 1969 — 1970 йилларда кризисли аҳволга тушиб қолганлиги катта муваффақиятларнинг қўлга киритилишига халақит берди.

Партиянинг янги раҳбарлиги томонидан кўрилган ва ҳалокатли тараққиётнинг олдини олишга қаратилган қатъий чоралар, деб таъкидлади докладчи, турмуш даражасини пасайтирмаган ҳолда экономикани кризисдан халос қилди. Биз партия ва жамиятда ўнг оппортунистик ва антисоциалистик кучларга қарши кескин курашда ана шу буюк сиёсий муваффақиятга эришдик.

Чехословакия Коммунистик партияси, деди ўртоқ Л. Штроугал, келгуси йилларда оқилона ва реалистик иқтисодий сиёсатни давом эттиравераdi. Бу сиёсатнинг тўғрилиги ва ҳаётийлиги 1969 йилнинг охирида ва 1970 йилда синовдан ўтди. Миллий даромад йилига ўрта ҳисобда 5 процентдан зиёд ортиб боради, яъни 1975 йилгача тахминан 28 процент кўпаяди. Бу — ривож топган капиталистик мамлакатларнинг кўпчилигида эришилганидан кўра юксакроқ суръатлардир.

Саноат ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантиришнинг негизи бўлади. Саноат, деди докладчи, экономикамизни ривожлантириш соҳасидаги мураккаб вазифаларни бажаришда ҳал қилувчи роль ўйнаши керак. Қишлоқ хўжалиги тараққиётининг асосий вазифаси — ватанимизда маҳсулот етиштириш ҳисобига асосий озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжни қондиришдан ва бутун экономиканинг барқарор бўлишига анча катта ёрдам беришдан иборат.

Ҳозирги халқаро аҳвол партиядан ўз иқтисодий сиёсати билан мамлакатнинг мудофаа қобилиятини ҳам мустаҳкамлашни ва ривожлантиришини талаб этади. Партия ва ҳукумат давлатнинг хавфсизлиги масалаларига катта эътибор бермоқдалар ва бу соҳани ўз фаолиятининг ажралмас қисми деб ҳисобламоқдалар. Армиямизнинг энг жанговар техника билан таъминланганлиги буни исбот қилувчи далилдир.

Сўнгра докладчи Чехословакия халқ хўжалигининг айрим тармоқларини ривожлантириш истиқболларига тўхталиб ўтди.

Л. Штроугал республиканинг ёқилғи — энергетика баланси тўғрисида гапириб, қуйидагиларни айтди: нефть ва табиий газнинг салмоғи ҳозирги 21 процентга нисбатан 31 процентдан ҳам ошиб кетади. Электр энергияси ишлаб чиқаришни 1975 йилгача 39 процент ошириш мўлжалланади. Қуввати жами 3.700 минг киловатт бўладиган янги электр станциялари ишга туширилади.

Ҳукумат раиси айтдики, машинасозлик бундан буён ҳам халқ хўжалигидаги бошқа ҳамма тармоқларни ривожлантириш ва модернизация қилишнинг моддий негизи бўлиб қолади. Шу сабабли машинасозлик саноати умумий саноат ишлаб чиқаришига нисбатан тез суръатлар билан ривожланади. Машинасозликда бир қанча ғоят муҳим структура ўзгаришлари амалга оширилади.

Химия саноатидаги ишлаб чиқариш ҳажми бошқа ҳамма тармоқлардагига нисбатан тезроқ ўсади. Бу соҳада ҳам муҳим структура ўзгаришларини амалга ошириш мўлжалланади.

Бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустриясининг моддий базаси, ёғочсозлик, шиша ишлаб чиқариш, кўн саноати, пойафзал саноати тез суръатлар билан ривожланади. Сўнгра Л. Штроугал бундай деди: халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш турмуш даражасини ошириш программасига мувофиқ ривожлана боради. Биз бир қанча тармоқларни, хусусан тўқимачилик, тикувчилик ва пойафзал саноатини модернизация қилишга киришмоқдамиз.

Бешинчи беш йилликда қишлоқ хўжалигининг энг асосий вазифаси, деб таъкидлади докладчи, асосий озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талабнинг ўсишини шундай маҳсулотларни мамлакатнинг ўзида тайёрлаш ҳисобига таъминлашдан иборат. Бу эса беш йил ичида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ҳажмини камида 13-14 процент кўпайтиришни, шунингдек давлат фондларига олинадиган маҳсулотларни 18-19 процент кўпайтиришни талаб этади.

Докладчи айтдики, беш йиллик даврида республика халқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағлар аввалги беш йилликдагига нисбатан 35-37 процент ортади.

Ташқи савдо обороти 38 процент кўпаяди, деди ўртоқ Л. Штроугал.

Чехословакиянинг социалистик мамлакатлар билан, аввало СССР билан иқтисодий муносабатлари ҳал қилувчи роль ўйнайди: бу мамлакатлар билан ташқи савдомиз ҳажми қарийб 45 процент кўпаяди.

Мен юқорида айтиб ўтганимдек, аввало, Совет Иттифоқи билан ҳамкорлигимиз ташқи иқтисодий муносабатларимизда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Биз ана шу ҳамкорлик негизида тараққиётимиз планларини, прогрессив структура ўзгаришларини амалга оширамиз ва экономиканинг умумий самарадорлигини ошириш йўлида куч-ғайратимизни сарф қиламиз. Сўнгра докладчи қуйидагиларни айтди: бешинчи беш йиллик план ҳақидаги директиваларда ижтимоий маҳсулотни Чехия Социалистик Республикасида 24 процент ва Словакия Социалистик Республикасида 41 процент кўпайтириш кўзда тутилади.

Бизнинг коммунистик партиямиз, деб таъкидлади сўнгра докладчи, аҳолининг турмуш даражасини тўхтовсиз юксалтириш учун ҳамиша шарт-шароит яратишга интилиб келди. Экономиканинг ривожланиши аҳолининг реал даромадларини йилига тахминан 5 процент ошириш учун шарт-шароит вужудга келтиради, деб умид қиламиз.

Уй-жой қурилишига, шаҳарларни ва аҳоли яшайдиган пунктларни комплекс обод қилишга, маориф, соғлиқни сақлаш, маданиятни янада юксалтиришга ва пассажир транспортини ривожлантиришга, деди Л. Штроугал, анча кўп маблағ ажратиш мўлжалланади. Камида 500 минг квартира меҳнаткашлар ихтиёрига топширилади.

Ўртоқ Л. Штроугал докладининг охирида бундай деди: Партия XIV съездининг бешинчи беш йиллик план ҳақидаги директивалари яқин давр ичидаги иқтисодий тараққиётнинг асосий йўлини ифода этади. Бу директиваларнинг моҳияти Чехословакия Коммунистик партиясининг меҳнаткашлар турмуш даражасини янада оширишга, халқнинг бахт-саодатли бўлишига қаратилган фаолияти бир мақсадни кўзда тутаётганлигини ёрқин акс эттиради. Директиваларнинг бажарилиши биз учун, замондошларимиз учунгина эмас, балки келажак авлодларимиз учун ҳам катта аҳамиятга эга бўлади.

Редактор ўринбосари
Х. ЁДГОРОВ.

МУСОБАҚАЛАР, БЕЛЛАШУВЛАР

СССР ХАЛҚЛАРИ V СПАРТАКИАДАСИ

ЧАВОНДОЗЛИК

Республика XV спартакиадаси программасига киритилган спортнинг энг қизиқ тури — чавандозлик бўйича ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Суворийлар беллашувининг охирги куни Ўзбекистон кубоги учун кураш бўлди. Бунда тажрибали чавандоз А. Отбоев кубок совриндори бўлишга эришди.

Умумкоманда ҳисобида жами 497,5 очко тўплаган Тошкент-2 командаси спортчилари биринчиликни олишди. Сурхондарё (427 очко) ва Тошкент области (423,5 очко) от чопарлари иккинчи ва учинчи ўринни қўлга киритишди. Чавандозлик мусобақасида аёллар ўртасида спорт мастери нормасини бажарган Тамара Шатохина республиканинг биринчи чемпиони бўлди.

ҚЎЛ ТЎПИ

Чирчиқ шаҳрида аёллар ўртасида ўтказилаётган теннис мусобақасида саралаш ўйинлари тугади. Энди биринчи ва иккинчи ўринлар учун Тошкент-1 ҳамда Тошкент области гандболчилари курашишса, андижонлик ва Тошкент-2 командаси теннисчи қизлари ўзаро учинчи-тўртинчи ўринлар учун беллашадилар.

СУВ ПОЛОСИ

Кимёгарлар шаҳри Навоийда ватерполистлар мусобақаси қизғин давом этмоқда. Сув тўп ўйинида ҳозирча Тошкентнинг иккала командаси ва андижонлик спортчилар мағлубиятсиз қатнашяпти. Бугун эса спортнинг мазкур тури бўйича финал ўйинлари бўлади.

МИЛЛИЙ КУРАШ

Бухоро ва Марғилонда миллий кураш бўйича ўтказилган полвонларимиз беллашуви мухлисларда катта қизиқиш уйғотди. Марғилонда Фарғонача усулда куч синашган полвонлар беллашувида Андижон командаси биринчи бўлди. Фарғоналик ва наманганлик курашчилар иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди. Бухорода ўтказилган олишувларда сурхондарёликлар ғолиб келишди. Бухоро полвонлари билан хоразмлик меҳмонларга иккинчи, учинчи ўринлар берилди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

11.50 — ТОШКЕНТ. Андижон область Пахтаобод сайлов округи меҳнаткашларининг сайлов олди йиғилиши.

17.30 — МОСКВА. Мультфильм, 17.50 — Эртаклар, 18.20 — Телеочерк, 18.50 — ТОШКЕНТ, 18.55 — Мультфильм, 19.05 — Ахборот, 19.20 — Ватанимиз қўриқчилари. **Ўзбек тилида:** 19.40 — Сайловдан — сайловгача, 20.00 — Ота-оналар университети, 20.40 — Ахборот, 21.00 — «ОЛТИН ВОДИЙ», 22.10 — **Ўғирланган** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ, 18.30 — МОСКВА, 19.35 — Янгиликлар, 19.45 — Ҳужжатли фильм, 21.05 — Концерт, 22.05 — Бадиий фильм, 23.15 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ, 20.40 — «Тўлқинда-02», 20.55 — Эстрада концерти, 21.35 — Врач маслаҳати, 21.50 — **Сўна** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 28/V да **Дон Карлос,** 29/V да **Дон Кихот.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/V да **Парвона.** 29/V да **Шоҳ Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/V да **Тошболта ошиқ,** 29/V да **Паранжи сирлари.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Кунгабоқар — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КУКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

Ёш Богачекнинг изтироблари (кундуз соат 12, 2, 4 да). **Яхши жойлашибсан** (кеч соат 6, 8, 10, да): — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Том Жонс (2 серия) — «ЧАПКА» (кундуз ва кечқурун).

Катта сайр — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «СПУТНИК», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ўзбекистон Кинематографистлар союзи Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, СССР Кинематографчилар союзининг аъзоси, Ўзбекистон ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студиясининг кино оператори

Шер ЗОҲИДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

А. — 120. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 03385.